SPIŠSKOBELIANSKY SPRAVODAJ 5

18. ročník | www.spisskabela.sk | december 2020

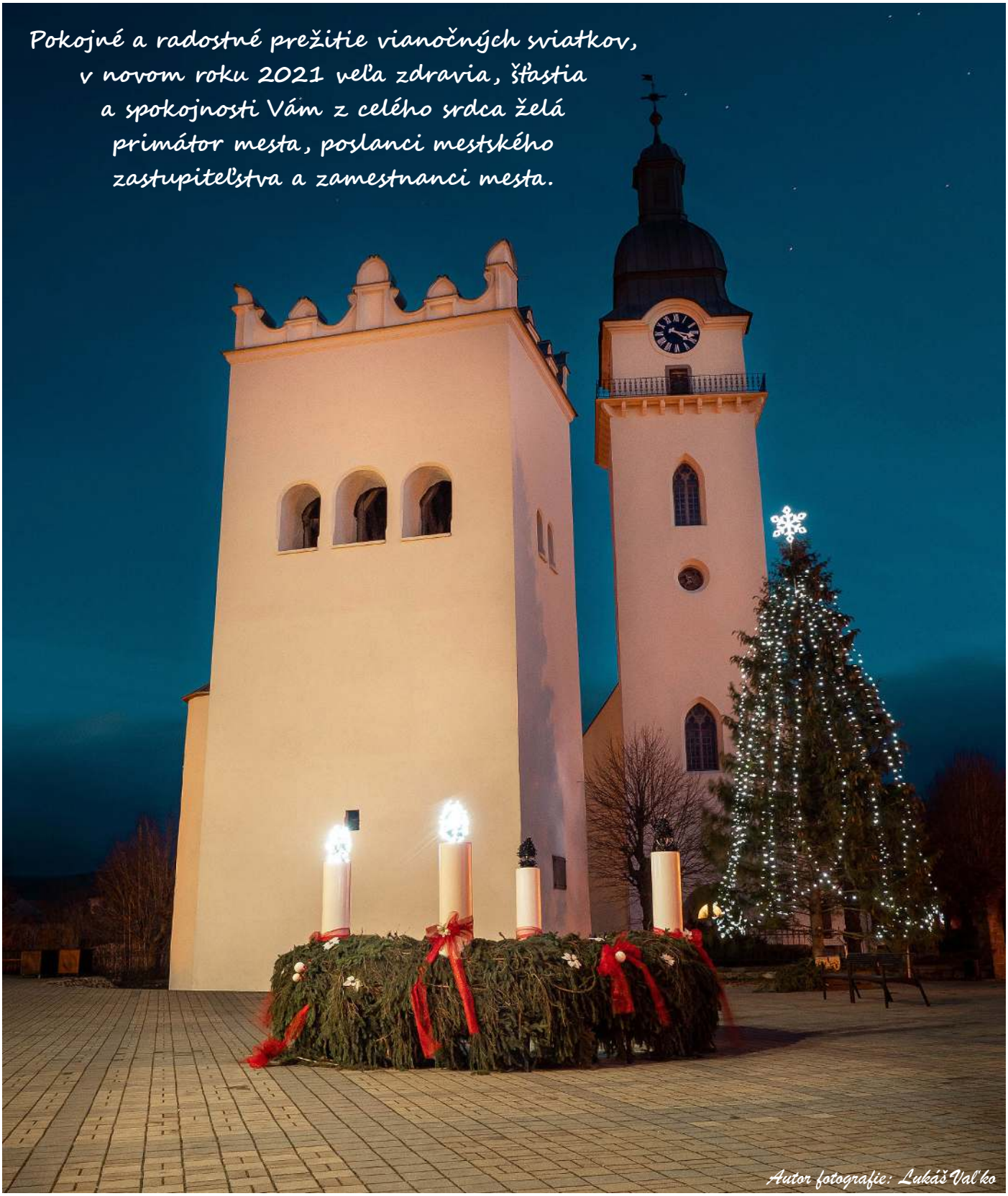

Milí Beľania,

veľmi rád by som tento príhovor začínal slovami o tom, aký úspešný bol rok 2020 pre naše mesto i pre mňa samého, ako vášho primátora. Ako sa však hovorí – človek mieni, Pán Boh mení. Tento rok bol pre nás všetkých dramatický, náročný, plný neistoty a strachu.

Správy o tom, ako koronavírus Covid-19 zasahuje do každej jednej oblasti nášho spoločenského či osobného života počúvame nielen zo všetkých médií, ale rozoberáme ich každodenne so svojimi známymi na ulici, s kolegami v práci i v domácnosti so svojou rodinou. Táto téma rezonuje všade a ani ja sa jej bohužiaľ nemôžem vyhnúť.

Ani naša samospráva nebola výnimkou a od začiatku roka sme sa so všetkých síl snažili vyrovnať s novovzniknutou situáciou najlepšie, ako sme vedeli. Od promptnej distribúcie rúšok, po organizačne dobre zvládnuté testovanie našich obyvateľov. Viac ste sa o aktivitách našej samosprávy v boji proti koronavírusu mohli dočítať v minulom, ale i v tomto vydaní Spišskobelianskeho spravodaja, či na oficiálnej internetovej stránke mesta Spišská Belá. Koronavírus ovplyvnil prácu všetkých odborov mestského úradu. Zrušili sa všetky kultúrno-spoločenské a športové podujatia. Obzvlášť ma mrzí, že sa nemohli uskutočniť práve tie najpopulárnejšie, a to Dni mesta Spišská Belá v júni a Spišský zemiakarský jarmok v septembri. Mnohé projekty sa nám však i napriek všetkému podarilo zrealizovať. Spomeniem aspoň niektoré z nich: vybudovanie komunitného centra na Tatranskej ulici, vybudovanie cyklochodníkov, v realizácii je aj rozšírenie kapacity materskej školy, rekonštrukcia ulíc L. Novomeského, Mierovej a Zimnej, uskutočnila sa príprava a začatie stavby hokejovo-hokejbalovej haly, dokončili sme aj prestavbu a prístavbu telocvične ZŠ na Štefánikovej ulici. O všetkých investičných projektoch vás pravidelne informujeme aj na internetovej stránke mesta Spišská Belá.

Nie však všetko, čo so sebou negatívna situácia prináša, musí byť zákonite negatívne. Učíme sa–nepretržite. Boli sme zvyknutí na isté pohodlie a svoj štandard. Vyjsť zo svojej komfortnej zóny nie je pre nikoho z nás príjemné, no bohužiaľ, je to v posledných mesiacoch nevyhnutné. To, že sa k novovzniknutej situácii postavíme čelom, že budeme aktívni a kreatívni, že do nej vstúpime s odvahou nás posunie vpred osobnostne a zároveň aj ľudsky. Tým, že začneme kričať, obviňovať, osočovať, nadávať a sťažovať sa nepomôžeme ani sebe, ani svojmu okoliu. Takýmto správaním vírus nezastrašíme, vďaka tomu nevymizne. Nepýtajme sa „prečo“, sústreďme sa skôr na to „ako“.

Rok 2020 nás vystavil mnohým zaťažkávajúcim skúškam. Preveril, či si vieme poradiť, naučil nás improvizovať a riešiť nové situácie kreatívne a za pochodu.

Milí Beľania, želám vám všetko dobré v novom roku, verím, že skúsenosti získané v tom starom dokážeme premeniť v silu, múdrosť, trpezlivosť a odvahu prijímať svet taký, aký je a hlavne neprepadať smútku.

Dovoľte mi popriať vám to, čo všetci potrebujeme, chceme a z hĺbky srdca si želáme – ZDRAVIE!

Váš primátor Jozef Kuna

Viac aktuálnych informácií a článkov

nájdete na webe

www.spisskabela.sk

Zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Spišskej Belej zo dňa 10. decembra 2020

• Mestské zastupiteľstvo v Spišskej Belej (ďalej len MsZ) sa na svojom zasadnutí dňa **10. decembra 2020** venovalo aj týmto témam:

MsZ schválilo Všeobecne záväzné nariadenia (ďalej len VZN):

• VZN č. 5/2020 **o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka školy a školského zariadenia na rok 2021** v meste Spišská Belá
• VZN č. 6/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 3/2020 **o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia** v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Spišská Belá
• VZN č. 7/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 8/2019 **o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady** (viac v samostatnom článku na str. 3 a 4)
• VZN č. 8/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 6/2017 **o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Spišská Belá** (viac v samostatnom článku na str. 4)

MsZ schválilo pre Lesy mesta Spišská Belá, s. r. o., poskytnutie:

• **dotácie** vo výške 44 555 eur z rozpočtu mesta Spišská Belá na úhradu nákladov spojených s obnovou mestských lesov
• **návratnej finančnej výpomoci** v sume 137 445 eur z rozpočtu mesta Spišská Belá na prefinancovanie projektu ENI Cezhraničná spolupráca Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014-2020 *„Cesty k zdravým lesom: Odolné, adaptívne, rozmanité a udržateľné lesy v cezhraničnej oblasti Ukrajiny a Slovenska“*

MsZ vyhlásilo obchodné verejné súťaže na prenájom nebytových priestorov, ktorých podmienky sú zverejnené na webovom sídle mesta *www.spisskabela.sk* v sekcii úradná tabuľa:

• na Petzvalovej ul. č. 16 v Spišskej Belej
• na Hviezdoslavovej ul. č. 8a v Spišskej Belej
• na Hviezdoslavovej ul. č. 8b v Spišskej Belej

Msz schválilo:

• **návrh na zmenu rozpočtu** Mesta Spišská Belá na rok 2020 rozpočtovým opatrením č. 6/2020 zverejneným na *www.spisskabela.sk*
• **rozpočet Mesta Spišská Belá na rok 2021** a uložilo vedúcej ekonomického odboru zabezpečiť rozpis rozpočtu mesta na rozpočtové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti
• **zmenu rokovacieho poriadku** Dodatkom č.1 k *Rokovaciemu poriadku MsZ Spišská Belá*, ktorý je zverejnený na *www.spisskabela.sk*
• **plán zasadnutí MSZ na rok 2021**, ktorý je zverejnený na *www.spisskabela.sk*
• **plán práce hlavnej kontrolórky mesta na 1. polrok 2020**
• **kalendár kultúrnych, športových a spoločenských podujatí mesta Spišská Belá pre rok 2021** (1. polrok na str. 19)
• **poskytnutie mimoriadnej odmeny** každému poslancovi MsZ aj hlavnej kontrolórke

MsZ vzalo na vedomie:

• stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu na rok 2021
• výhľadový viacročný rozpočet mesta Spišská Belá na roky 2022 a 2023
• správu hlavnej kontrolórky mesta o vykonaných kontrolách
• informáciu primátora mesta o tom, že dňom 31. 03. 2020 sa končí (6-ročné) funkčné obdobie hlavného kontrolóra mesta Spišská Belá

MsZ schválilo na základe návrhu Komisie pre prideľovanie bytov **pridelenie uvoľnených mestských nájomných bytov:**

• **garzónka na Petzvalovej ulici č. 27** v Spišskej Belej do nájmu Jozefovi Bieľakovi, trvale bytom Družstevná 25, Spišská Belá
• **3-izbový na Ul. 1. Mája č. 50** v Spišskej Belej do nájmu Jane Mayerovej, trvale bytom Štefánikova č. 8, Spišská Belá

Zámeny, predaje a prenájmy pozemkov

• **MsZ schválilo** nájomcovi Štátnej ochrane prírody SR, Tajovského 28B, Banská Bystrica pokračujúci nájom pozemkov v k. ú. Tatranská Lomnica, na ktorých sa nachádzajú stavby vstupného areálu do Belianskej jaskyne v Tatranskej Kotline, na dobu 5 rokov
• **MsZ neschválilo** prenájom časti mestského pozemku v k. ú. Spišská Belá žiadateľovi Margita Hangurbadžová, Slnečná 72, Spišská Belá, za účelom parkovania motorového vozidla, nakoľko predmetný pozemok slúži ako verejné priestranstvo pre nájomcov bytového domu na Slnečnej ulici a sú tam zriadené 3 parkovacie miesta
• **MsZ schválilo** zámer na budúci predaj časti pozemku v k. ú. Spišská Belá na Družstevnej ulici kupujúcemu: Budovy s. r. o., Podtatranská 2501/3A, Poprad
• **MsZ schválilo** odkúpenie pozemku v k. ú. Strážky, ktorý tvorí prístupovú komunikáciu k cintorínu, od vlastníka: SR v správe Ministerstva hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/a, Bratislava 212
• **MsZ schválilo** zámer na zámenu pozemkov pre účely výstavby cyklochodníka a chodníka pre peších v k. ú. Strážky v prospech Mesta Spišská Belá od spoločnosti AGROSTAV Poprad
• **MsZ schválilo** prenájom časti mestského pozemku v k. ú. Spišská Belá pre žiadateľa Eduarda Grigláka, Vojňany 75, za účelom zriadenia malej letnej terasy o výmere 10 m^2 pred Belanskou vinárňou, na dobu 5 rokov
• **MsZ schválilo** zámer na prenájom časti mestského pozemku v k. ú. Strážky nachádzajúceho sa pri rodinnom dome vo vlastníctve Mgr. Michaely Benišovej, rod. Dudášovej, Medňanského č. 88/A, Spišská Belá – Strážky
• **MsZ schválilo** zámer na prenájom časti mestského pozemku v k. ú. Strážky nachádzajúceho sa pri rodinnom dome vo vlastníctve Eleny Dudášovej, rod. Tišťanovej, Toporcerova č. 1311/13, Kežmarok

MsZ zrušilo:

• uznesenia prijaté na svojom piatom tohtoročnom zasadnutí ohľadom predaja časti mestského pozemku v k. ú. Strážky nachádzajúceho sa pri rodinnom dome vo vlastníctve Mgr. Michaely Benišovej, rod. Dudášovej, Medňanského č. 88/A, Spišská Belá – Strážky a tiež pred nehnuteľnosťou Eleny Dudášovej, rod. Tišťanovej, Toporcerova č. 1311/13, Kežmarok
• uznesenie prijaté na svojom piatom minuloročnom zasadnutí ohľadom odkúpenia časti pozemkov pre účely výstavby cyklochodníka a chodníka pre peších v k. ú. Strážky v prospech Mesta Spišská Belá od spoločnosti AGROSTAV Poprad z dôvodu, že predmetné pozemky budú riešené zámenou

MsZ nevyhovelo *„Petícii za zrušenie veľkobetonárky v našom meste Spišská Belá“*, ktorá bola doručená Mestskému zastupiteľstvu Spišská Belá dňa 15. 04. 2020 a **vzalo na vedomie** opatrenia spoločnosti MERATE, s. r. o., ktoré postupne realizuje na zmiernenie negatívneho vplyvu svojej prevádzky na okolité prostredie

Poplatok za komunálne odpady opäť stúpne

Po tom, čo Mesto Spišská Belá koncom minulého roka pristúpilo k výraznejšiemu zvyšovaniu poplatku za komunálne odpady, je k rovnakému kroku nútené pristúpiť opäť. Zvyšovanie uvedeného poplatku o 17 % upravuje Všeobecne záväzné nariadenie č. 7/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN mesta Spišská Belá č. 8/2019 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Občania aj po minuloročnom zvýšení miestneho poplatku za zber komunálneho odpadu stále neuhrádzajú všetky náklady v súvislosti so zberom komunálneho odpadu. Mesto Spišská Belá volí systém postupného zvyšovania uvedeného poplatku a snaží sa vyhnúť nárazovému extrémnemu zvýšeniu poplatku. V zmysle zákona však poplatníci majú znášať všetky určené náklady na nakladanie s komunálnym odpadom na území obce a samospráva na túto činnosť nesmie doplácať. V opačnom prípade sa porušuje zákon o rozpočtových pravidlách a takéto konanie je označované ako nehospodárne nakladanie s verejnými financiami.

Výška miestneho poplatku za komunálny odpad sa v našom meste od nového roka **zvýši pri plnej sadzbe o 4,06 eur ročne**. Treba si však uvedomiť, že nová suma za služby spojené s nakladaním s komunálnym odpadom, predstavuje pri plnej sadzbe **na jedného obyvateľa za jeden deň len takmer 8 centov**.

V poplatku sú okrem cyklického vývozu komunálneho odpadu z rodinných domov a zo sídlisk zohľadnené aj náklady na zber zeleného odpadu, jarného a jesenného upratovania, prevádzku zberného dvora, odvoz odpadu z cintorínov, zber a odvoz odpadu z malých smetných nádob v meste a pri Belianskom rybníku, ako aj zber odpadu z príležitostných spoločensko-kultúrnych podujatí. V tomto poplatku je zahrnutý aj nový zber kuchynského biologického odpadu. Navyše, mesto prostredníctvom pracovníkov verejno-prospešných služieb mesta zabezpečuje aj čistotu okolia kontajnerov a aj za tento odpad uložený na skládku je potrebné zaplatiť.

Zákon o poplatkoch za uloženie odpadu na skládku z roku 2019 zároveň vošiel do platnosti s cieľom motivovať k tomu, aby občania odpad zodpovednejšie triedili a vytvárali menšie množstvá skládkovateľného odpadu. Kým **sadzba poplatku za uloženie odpadu** na Riadenú skládku odpadov v Spišskej Belej, ktorej prevádzkovateľom je Mestský podnik Spišská Belá, s. r. o., bola v roku 2019 podľa výpočtu úrovne vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2018 (35,56 %) stanovená na 8 eur za tonu (okrem ceny služby), **v roku 2019** to už bolo napriek vyššiemu percentu úrovne vytriedenia komunálnych odpadov (39,75 %) až **13 eur za tonu**. Aj v prípade, že si naše mesto zachová rovnakú úroveň vytriedenia komunálnych odpadov, uvedený poplatok bude v zmysle nariadenia Vlády SR v nasledujúcom roku už vo výške 22 eur za tonu. **Cesta stabilizácie zákonného poplatku teda skutočne spočíva len v dôslednom triedení odpadu každou domácnosťou. Pretože viac vytriedeného odpadu znamená menej odpadu uloženého na skládku.**

DAŇ ZA TKO	r. 2016	r. 2017	r. 2018	r. 2019	r. 2020	r. 2021
Zvýšenie		3 %			30 %	17 %
Plná sadzba	18,23	18,72	18,72	18,72	24,41	**28,47 €**
ŤZP, nad 62 r.	12,76	13,11	13,11	13,11	17,08	**19,92 €**
50 % - študenti	9,11	9,36	9,36	9,36	12,20	**14,23 €**
120 l podnikatelia	109,20	112,32	112,32	112,32	146,12	**186,68 €**
1100 l podnikatelia	1092	1123,20	1123,20	1123,20	1461,20	**1710,80 €**

V roku 2021 budeme samostatne triediť aj kuchynský odpad

V novom roku začneme v Spišskej Belej s triedeným zberom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu od obyvateľov. Zavedením tejto novej povinnosti upravenej Všeobecne záväzným nariadením č. 8/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 6/2017 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území Mesta Spišská Belá, reaguje samospráva na zmenu v legislatíve. Novelizáciu zákona o odpadoch predložilo Ministerstvo životného prostredia SR z dôvodu, že potravinový odpad uložený na skládkach odpadov má veľmi negatívny dopad na životné prostredie (produkuje skládkové plyny, znečisťuje podzemné vody a v neposlednom rade zbytočne plní skládky odpadov). Výber zmluvného partnera zabezpečujúco zber a likvidáciu kuchynského odpadu, ako aj hygienizáciu nádob musí prejsť procesom verejného obstarania. Spracovanie vytriedeného kuchynského odpadu bude prebiehať v zariadení na energetické zhodnocovanie takéhoto druhu odpadu.

Obyvatelia mesta Spišská Belá budú preto v zmysle uvedeného VZN povinní biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácností buď kompostovať vo vlastnom zariadení na kompostovanie, alebo sa zapojiť do nastaveného systému zberu. Každá domácnosť v stanovenom (vopred zverejnenom) termíne preberie oproti podpisu od mesta kompostovateľné vrecká na zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností. Po ich naplnení ich občania budú môcť bezodplatne odovzdať do špeciálnej hnedej 120 litrovej nádoby označenej nálepkou „BRKO“ nachádzajúcej sa na jednom z dvadsiatich miest v rámci mesta (podľa prílohy nového VZN). Mesto Spišská Belá bude sledovať zapojenosť obyvateľov do predmetného zberu a v prípade potreby doplní nádoby na jeho uloženie, postupne rozšíri počet stojísk, alebo zvýši frekvenciu vývozu.

Popri kontajnerovom zbere vytriedeného biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností sa zavedie aj kontajnerový zber použitých jedlých olejov a tukov z domácností. Bude pozostávať z bezodplatného odovzdania zozbieraného oleja a tukov bez hrubých nečistôt v uzatvorenej plastovej fľaši v rámci spoločného zberu do jednej z piatich čiernych 120 litrových nádob označených nálepkou. Donášková vzdialenosť do riedkej siete týchto nádob je síce väčšia, avšak akumulácia použitých jedlých olejov a tukov z domácností trvá dlhšiu dobu a preto bol systém zberu nastavený racionálne.

Čo PATRÍ
do nádob na kuchynský odpad?
(potraviny bez obalov)

- Zvyšky ovocia, zeleniny a šupky z ich čistenia
- Pokazené alebo hnilé ovocie a zelenina
- Kávové a čajové zvyšky
- Vajcia a vaječné škrupiny
- Starý chlieb a pečivo
- Zvyšky jedál
- Mäso, ryby
- Mliečne výrobky (bez obalu)
- Potraviny po záruke (bez obalu)

Čo NEPATRÍ
do nádob na kuchynský odpad?

- Zelený odpad zo záhrad (žiadne lístie, tráva,
- konáre a iné)
- Triedené zložky komunálneho odpadu (sklo,
- plasty, papier a iné)
- Nebezpečné odpady
- Cigaretové ohorky
- Tekuté zložky kuchynského odpadu
- (polievky, omáčky a iné)
- Použité oleje a tuky z domácnosti
- (vkladá sa do nádob na to určených)

Vzdelávanie v našom meste pokračuje dištančne

Z iniciatívy mesta Spišská Belá uskutočnili školy v týždni od 7. decembra do 10. decembra 2020 prieskum záujmu rodičov o možný prechod na prezenčné vzdelávanie žiakov druhého stupňa ešte pred Vianocami. Mesto Spišská Belá zriaďuje dve základné školy (spolu 435 žiakov na 2. stupni) aj základnú umeleckú školu a uvedomuje si nevyhnutnosť návratu všetkých žiakov do škôl na bežnú výučbu. V prieskume sa školy pýtali rodičov, či majú záujem o nástup svojich detí do školy za štátom aktuálne stanovených podmienok, t. j. preukázaním sa žiaka a jedného z jeho zákonných zástupcov, ktorý s ním býva v jednej domácnosti, negatívnym testom na COVID – 19.

Do prieskumu sa zapojilo 100 % zákonných zástupcov žiakov 2. stupňa Základnej školy J. M. Petzvala. Z nich bolo za návrat svojich detí do školských lavíc za podmienky predloženia dokladu o pretestovaní rodiča aj dieťaťa **35,02 % rodičov**. V Základnej škole M. R. Štefánika na prieskum reagovalo 72 % ro-

dičov žiakov 5. až 9. ročníka. Z nich by svoje dieťa i seba nechalo pretestovať **39,77 % rodičov**. Zo Základnej umeleckej školy L. Mednyánszkeho o návrat detí (v ZŠ sú v 5. až 9. ročníku alebo na strednej škole) do prezenčného vzdelávania prejavilo záujem len **26, 9 % rodičov**, ktorí deklarovali splnenie podmienky pretestovania. Mnohí rodičia v komunikácii so školami pretestovanie podmienili fungujúcim odberovým miestom v Spišskej Belej.

Na porade riaditeľov základných škôl a ZUŠ s primátorom mesta odzneli rôzne stanoviská a postoje rodičov, s ktorými sa vedenia škôl v ostatnom čase stretávajú. Konštatovali, že všetky strany v procese vzdelávania v súčasnej pandemickej dobe – rodičia – žiaci – učitelia – zažívajú náročné záťažové situácie. Nie je ľahké riešiť ich k ideálnej spokojnosti všetkých zúčastnených. Pri vzdelávaní v škole (1. stupeň ZŠ) a cez digitálne technológie (2. stupeň ZŠ) platia rozdielne metodicko-didaktické postupy a organizačné formy deklarované usmerneniami Štátneho pedagogického ústavu a Ministerstva školstva SR. Z tohto dôvodu je pre školy náročné zostaviť rozvrh hodín a zabezpečiť s existujúcim počtom učiteľov obe formy vzdelávania súčasne. Prechod na prezenčné vzdelávanie v situácii krátko pred Vianocami a prázdninami, pri stúpajúcej krivke epidémie, pri často sa meniacich pravidlách fungovania spoločnosti a pri nízkom záujme rodičov o návrat žiakov 2. stupňa do škôl v meste – nepovažovali riaditelia za reálny.

Mesto Spišská Belá na základe prieskumu záujmu rodičov o návrat ich detí na prezenčné vzdelávania **od 14. decembra 2020** a po porade s riaditeľmi ZŠ J. M. Petzvala, ZŠ M. R. Štefánika a ZUŠ L. Mednyánszkeho dňa 11. decembra 2020 rozhodlo, že do Vianoc **nebude meniť doterajší spôsob vyučovania žiakov 2. stupňa v školách vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.**

PhDr. Edita Svocáková,
školský úrad

Ďalší vývoj pandémie s dosahom na Spišskú Belú

Na Slovensku bol 1. októbra 2020 po vyše štvrťroku opäť vyhlásený núdzový stav. Dôvodom bola (a stále je) pandémia nového koronavírusu. Vzhľadom na bezprostrednú hrozbu spočívajúcu v ohrozovaní života a zdravia osôb v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, odporučil Vláde SR prijatie núdzového stavu Ústredný krízový štáb. V čase jeho trvania môže štát v zmysle zákona obmedziť základné práva a slobody, a to v nevyhnutnom rozsahu, na nevyhnutný čas. Následným opatrením v súvislosti s novým koronavírusom bol zákaz vychádzania na území celej Slovenskej republiky, ktorý platil od 24. októbra 2020 do 14. novembra 2020.

V súvislosti s týmito nariadeniami Vlády SR aj vedenie mesta Spišská Belá rozhodlo o dočasnom zatvorení mestského úradu pre verejnosť, a to od 26. októbra 2020 do odvolania. Zamestnancov Mestského úradu v Spišskej Belej je však naďalej možné kontaktovať telefonicky alebo e-mailom zverejneným na webovom sídle mesta (*www.spisskabela.sk*) a tiež na vchodových dverách do budovy.

V októbri 2020 Vláda SR predstavila plán celoplošného testovania na ochorenie COVID-19, ktoré sa uskutočnilo v 2 kolách. Prvé celoplošné testovanie obyvateľov Slovenskej republiky sa uskutočnilo v dňoch 31. októbra a 1. novembra 2020. V rámci 45 okresov, kde počet ľudí s pozitívnym výsledkom z prvého testovania dosiahol hranicu 0,7 % a viac, sa uskutočnilo 7. a 8. novembra 2020 druhé kolo plošného testovania. Povinnosť sa dotkla aj obyvateľov nášho mesta. Testovanie zachytilo skryté ohniská nákazy, čo dopomohlo k spomaleniu šírenia vírusu. Vďaka tomu získali lekári čas a priestor na to, aby sa postarali o chorých.

Výsledky testovania obyvateľov v Spišskej Belej

V meste Spišská Belá bolo v prvej vlne celoplošného testovania otestovaných celkovo 3 708 osôb. Pozitívny výsledok a teda potvrdený koronavírus bol u 76 testovaných (t. j. 2,05 % z celkových otestovaných). O týždeň neskôr, v rámci druhého kola plošného testovania, bolo v našom meste testovaných spolu 3 860 osôb. Vírus sa počas tohto testovania potvrdil len u 27 testovaných (t. j. 0,70 % z celkovo otestovaných). Podstatné však je, že nie všetci pozitívne testovaní boli obyvatelia Spišskej Belej. V piatich odberných miestach nášho mesta sa boli testovať aj obyvatelia z iných obcí a miest, čo stanovené pravidlá testovania dovoľovali.

Primátor mesta Jozef Kuna po plošnom testovaní na ochorenie COVID-19 úprimne poďakoval všetkým, ktorí sa ho zúčastnili. Svoje poďakovanie venoval aj tým, ktorí stáli v tzv. prvej línii – zdravotníkom, vojakom, štátnym aj mestským policajtom, profesionálnym aj dobrovoľným hasičom, administratívnej výpomoci a ľuďom, ktorí materiálovo-technicky zabezpečovali prípravy a realizáciu testovania.

Po plošných testovaniach boli na území SR zriadené mobilné odberové miesta pre záujemcov o bezplatné testovanie antigénovými testami. Na základe zmluvy o spolupráci k prevádzkovaniu mobilných odberných miest, medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a Nemocnicou MUDr. Alexandra Kežmarok, n. o., sa na území okresu Kežmarok od 16. novembra 2020 za budovou nemocnice vytvorilo mobilné odberové miesto pre testovanie občanov antigénovými testami. Aby sa testovaní vzájomne nemiešali, mobilné odberné miesto v kežmarskej nemocnici má svoju prevádzkovú dobu rozdelenú na testovanie PCR testami, ktoré sa robia dopoludnia a antigénovými testami, ktoré sa podstupujú popoludní. Testovanie sa realizuje len v pracovných dňoch.

Mobilné odberové miesto v Kežmarku je otvorené:

od 07.00 do 12.00 hod.
testovanie PCR testami

od 12.30 do 16.30 hod.
testovanie antigénovými testami

V Spišskej Belej bolo 15. decembra 2020 pre záujemcov o bezplatné testovanie antigénovými testami tiež zriadené mobilné odberové miesto.

Mobilné odberové miesto v Spišskej Belej je otvorené v pracovných dňoch:

od 10.00 do 17.00 hod.
testovanie antigénovými testami

Skolaudovaná prístavba zázemia telocvične ZŠ M. R. Štefánika

V novembri 2020 sa na žiadosť mesta Spišská Belá uskutočnila obhliadka prístavby zázemia telocvične Základnej školy Milana Rastislava Štefánika s dotknutými orgánmi. Príslušný stavebný úrad následne v decembri 2020 vydal kolaudačné rozhodnutie, ktorým bolo povolené jej užívanie. Ide o jednopodlažnú prístavbu k jestvujúcej telocvični, ktorá je situovaná zo západnej strany. Zastavaná plocha objektu je 244,46 m^2 a obostavaný priestor predstavuje 1 149 m^3. Prístavba zázemia telocvične pozostáva z chodby, zádveria, miestnosti na náradie, šatní, zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov, ako aj samostatných sociálnych zariadení.

Komunitné centrum v Spišskej Belej

Projekt s názvom *Komunitné centrum v Spišskej Belej* bol realizovaný vďaka finančnej podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. V roku 2019 získalo Mesto Spišská Belá nenávratný finančný príspevok na výstavbu Komunitného centra v Spišskej Belej vo výške takmer 332 500 eur v rámci výzvy Ministerstva vnútra SR č.OPLZ-PO6-SC613-2017-2,Operačný program Ľudské zdroje.

Hlavným cieľom projektu je zlepšiť prístup ku kvalitným sociálnym a komunitným službám zameraným hlavne na príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity. Jeho realizáciou vzniklo nové centrum v meste Spišská Belá, ktoré vytvorí zázemie pre zabezpečenie potrebných sociálnych a komunitných služieb na aktivizáciu marginalizovaných komunít v našom meste. Výsledkom implementácie projektu v budúcnosti bude zvýšená kvalita životných podmienok obyvateľov a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie ich zamestnateľnosti.

Výstavba komunitného centra prebehla v súlade so spracovanou projektovou dokumentáciou. Zhotoviteľ stavebných prác – spoločnosť EKO SVIP, s. r. o., Sabinov – vybudoval dvojpodlažný objekt v priebehu 10-tich mesiacov. Na prízemí sa za hlavným vstupom do objektu okrem zádveria a vstupnej chodby so schodiskom nachádza klubová miestnosť, kuchynka pre praktický tréning varenia, sociálne zázemie, technická miestnosť a sklad prístupný aj z exteriéru. Na poschodí sú priestory ďalšej klubovej miestnosti, dielňa pre remeselnú výučbu, kancelária komunitného pracovníka, miestnosť pre sociálne poradenstvo, stredisko osobnej hygieny a sociálne zariadenia. Pred objektom vznikli aj parkovacie miesta a prístupová komunikácia k budove komunitného centra.

Napriek tomu, že stavba je už dokončená, **prevádzka Komunitného centra** v Spišskej Belej **sa spustí** až po zápise do Registra poskytovateľov sociálnych služieb **v roku 2021**.

Stavebné úpravy na Zimnej ulici

V novembri 2020 prebiehali v západnej časti Zimnej ulice stavebné úpravy pozostávajúce z rekonštrukcie existujúcich spevnených plôch. Samospráva realizovala povrchové úpravy poškodeného chodníka, avšak prostredníctvom dodávateľa prác vyriešila aj jeho nový vizuálny vzhľad vrátane nového rozmerového usporiadania a doplnenia zelene. Komunikácia pre peších bola zároveň doplnená tak, že šírka zrekonštruovaného chodníka má rozmery minimálne 1,60 m. Výškové vedenie trasy nadväzuje na úroveň jestvujúcich komunikácií. Popri uvedených prácach boli zrekonštruované aj vpuste na odvod dažďovej vody, upravené kanalizačné šachty, plynové a vodovodné šupátka.

Prestrešenie Hokejovo – hokejbalovej haly

Mesto Spišská Belá v novembri 2020 začalo s realizáciou ďalšej etapy stavebných prác v priestoroch športoviska na Tatranskej ulici. Začiatkom tohto kalendárneho roka tu boli ukončené práce v súvislosti s inštaláciou technológie na chladenie ľadovej plochy pre hokejové ihrisko. V súčasnosti opäť pokračuje činorodosť v tejto lokalite mesta. Momentálne prebiehajúca etapa stavebných prác súvisí s prestrešením Hokejovo – hokejbalovej haly nad jestvujúcou hracou plochou ihriska.

Po hrubej úprave terénu nasledoval výkop jám pre roznášacie hlavice pilót. Z dôvodu veľkej váhy budúceho oceľového prestrešenia haly, bolo navrhnuté hlbinné zakladanie stavby vŕtanými pilótmi s výstužou. Obvodový plášť bude po ukončení diela len na častiach obvodových stien, čo znamená že pôjde o polootvorenú stavbu haly. Vstupovanie do objektu bude možné cez otvorené časti v obvodovom plášti.

Veľkokapacitný stan pre potreby mesta Spišská Belá

Mesto Spišská Belá získalo v rámci *Výzvy Mikroprogram Prešovského samosprávneho kraja pre rok 2020*, program 2 *„Kultúra“* z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja dotáciu vo výške 2 400 eur na zabezpečenie veľkokapacitného stanu pre potreby mesta.

V Spišskej Belej sa štandardne v priebehu roka organizuje množstvo kultúrnych a športových podujatí pod holým nebom a ich úspech závisí často aj od poveternostných podmienok. Vzhľadom na to, že samospráve v rámci materiálno-technického vybavenia chýbal veľkokapacitný stan, využila možnosť získať finančné prostriedky naň reflektovaním na vyššie uvedenú výzvu. Podanie žiadosti mesta o poskytnutie dotácie bolo úspešné a vďaka podpore z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja bol zakúpený veľkokapacitný stan s rozmermi 8,00 x 16,00 metrov. Tento stan bude mať v našom meste všestranné využitie, napríklad ako stan pre zhromažďovanie účinkujúcich, súťažiacich, ako stan prvej pomoci, stan krízových štábov, stan propagácie a prezentácie mesta, spolkov, združení, priestor pre workshopy, súťaže, priestor pre ochutnávku tradičných jedál, VIP stan a podobne. Plnohodnotne bude využívaný v rámci každého outdoorového podujatia mesta.

Nakoľko bol rok 2020 vzhľadom na šírenie pandémie COVID-19 úplne špecifický a neuskutočnili sa žiadne hromadné podujatia, našiel zakúpený veľkokapacitný stan svoje prvé uplatnenie pri celoplošnom testovaní Slovákov. Súčasťou dodávky veľkokapacitného stanu z pozinkovanej ocele s PVC plachtou, boli aj bočné steny, ktoré vzhľadom na dodržiavanie protiepidemiologických a hygienických opatrení neboli v rámci testovania namontované.

„Projekt bol podporený z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.“

3,5 km nových cyklotrás v Spišskej Belej

V rámci projektu spolufinancovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja z Programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020 a Prešovským samosprávnym krajom sa túto jar začali realizovať ďalšie úseky projektu *Historicko - kultúrno - prírodná cesta okolo Tatier – 3. etapa*. Na jeseň 2020 boli ukončené práce na budovaní cyklistického chodníka v dĺžke 2,08 km na úseku **Strážky – Spišská Belá** a cyklistického chodníka v dĺžke 1,56 km na úseku **Spišská Belá – Slovenská Ves** (v rámci katastrálneho územia Spišská Belá). V októbri 2020 sa uskutočnila terénna obhliadka stavieb s dotknutými orgánmi a príslušný stavebný úrad následne vydal kolaudačné rozhodnutia, ktorými bolo povolené ich užívanie.

Uvedené cyklistické chodníky sú obojsmerné s asfaltovou povrchovou úpravou lemované betónovými obrubníkmi. Odvodnenie je zabezpečené pomocou priečneho ako aj pozdĺžneho sklonu vozovky na voľný terén. Po celej trase je osadené zvislé aj vodorovné dopravné značenie. Ako vodiace bezpečnostné zariadenie slúži stredová deliaca čiara zelenej farby.

Na oboch týchto cyklotrasách smú jazdiť aj dvaja cyklisti vedľa seba, ak tým neobmedzujú a neohrozujú ostatných. Cestičku alebo pruh pre cyklistov môže použiť aj osoba pohybujúca sa na lyžiach, korčuliach, kolobežke, skejtborde alebo na podobnom športovom vybavení, ak tým neobmedzí ani neohrozí cyklistov. Po cyklotrase smie prejsť aj osoba tlačiaca bicykel. Iným účastníkom cestnej premávky je však používanie cestičky alebo pruhu pre cyklistov zakázané. Na zodpovednosť za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky stačí aj zavinenie z nedbanlivosti. Pri pohybe po cyklotrase preto treba byť opatrný a chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou.

Cieľom zrealizovaného projektu bol rozvoj a posilnenie potenciálu *Cesty okolo Tatier* ako cezhraničného turistického produktu. Spišská Belá vďaka dobudovanému úseku cyklochodníka v smere do Strážok, zabezpečila kontinuitu asfaltových cyklistických trás z Tatranskej Kotliny cez Spišskú Belú, Strážky, ďalej do Kežmarku, Huncoviec a Veľkej Lomnice. Cyklotrasa v smere do Slovenskej Vsi je zároveň napojená na existujúcu cyklotrasu Spišská Belá – Tatranská Kotlina. Táto trasa bude v budúcnosti (po realizácii stavby obcou Slovenská Ves) spojovacím úsekom smerom do Hniezdneho a do Starej Ľubovne. Partneri projektu sú: Nowy Targ, Czarny Dunajec, Lapsze Nizne, Spišská Belá, Veľká Lomnica, Huncovce a Hniezdne.

Stavba cyklochodníka pri spoločnosti MUBEA

Mesto Spišská Belá zrealizovalo výstavbu chýbajúceho úseku cyklochodníka v dĺžke 120 m pri spoločnosti MUBEA pri vstupe do Strážok. Jeho dobudovaním došlo k plynulému prepojeniu cyklistov idúcich po cyklochodníku z Kežmarku smerom cez Kaštieľ Strážky. Šírka cyklochodníka je 3,0 m. Uvedený úsek cyklistického chodníka je obojsmerný s asfaltovou povrchovou úpravou lemovaný betónovými obrubníkmi. Odvodnenie je zabezpečené pomocou priečneho ako aj pozdĺžneho sklonu vozovky na voľný terén.

Cyklochodník na Továrenskej ulici je dokončený

V rámci mikroprojektu ***Dobudovanie cyklistickej infraštruktúry v meste Spišská Belá*** financovaného z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zo štátneho rozpočtu, Program cezhraničnej spolupráce PL-SR Interreg V-A 2014-2020, sa v auguste 2020 začali rekonštrukčné stavebné práce na Továrenskej ulici. Došlo tu k prestavbe chodníka pre peších na cyklochodník. Posledné práce pozostávajúce z osadenia dopravných značiek boli zrealizované v priebehu novembra 2020. Vďaka dobudovaniu chýbajúcej časti cyklistického chodníka sa zabezpečilo prepojenie centra Spišskej Belej na sieť existujúcich cyklistických chodníkov. Zároveň tu vznikli bezpečné podmienky pre pohyb cyklistov, vrátane rodín s deťmi.

Náučno-informačné tabule

Mesto Spišská Belá v rámci projektu *Náučno - informačné tabule* financovaného Environmentálnym fondom v rámci Programu ochrany prírody 2020, osadilo v prostredí Tatranského národného parku na pozemkoch vo svojom vlastníctve, dve náučno-informačné tabule.

1. Náučno-informačná tabuľa pri bývalom kameňolome v Tatranskej Kotline umiestnená pri cyklochodníku, pozostáva z údajov o stupni ochrany prírody, ktorý v danom prostredí platí a z toho vyplývajúcich obmedzení určitých činností. Okrajovo sa venuje biodiverzite lokality, no najmä pravidlám bezpečného lezenia na cvičnej skale a tiež pravidlám bezpečného pohybu na ferrate.

2. Náučno-informačná tabuľa o jaskyni Hučivá diera umiestnená neďaleko Šumivého prameňa, dokumentuje významný archeologický objav z roku 2018 – prvú zdokumentovanú tatranskú jaskyňu osídlenú v praveku. Potvrdená prítomnosť lovcov a zberačov kultúry magdalénien (z obdobia 12 tis. rokov p. n. l.) v tejto oblasti, prepísala mapu pravekého osídlenia Európy.

Projekt bol zrealizovaný vďaka dotácii schválenej vo výške 3 000 eur s 5 %-ným spolufinancovaním.

Poďakovanie pre ZOS Strážky

Moje veľké „ďakujem“ chcem vysloviť sestričkám a všetkým pracovníkom zariadenia opatrovateľskej služby Spišská Belá - Strážky za to, že sa tak obetavo a ochotne v týchto ťažkých časoch starajú o moju 86-ročnú mamičku. Tieto sestričky sú ženy s veľkým „Ž“, ktoré vo svojom slovníku nemajú slová nie, nedá sa, neviem a podobne. Ich starostlivosť bola a stále je taká dokonalá, že sa moja mama teší dobrému zdraviu aj naďalej, a ja tak môžem svoje osobné aj pracovné povinnosti plniť naplno. Bohužiaľ v covidovej dobe som sa s mamkou nemohla stretávať tak často, ako by som chcela. No vďaka ochotným a ľudským zamestnancom sme mohli spolu komunikovať aspoň cez telefón kedykoľvek to len bolo možné. Zakúpili počítač, zabezpečili internetové pripojenie a my sme sa mohli vidieť cez Skype kedykoľvek sme chceli. Sestričky, kuchárky a všetci ostatní na čele s pani riaditeľkou robili všetko možné aj nemožné, najmä na začiatku pandémie, aby ich klienti mali zabezpečenú najvyššiu možnú ochranu. Napriek chabej pomoci z vonku sa postarali o to, aby klienti mali dezinfekciu a rúška, ktoré im vlastnoručne ušili. A keďže už dlho všetci žijeme vo veľkej izolácii a my sme nemohli navštevovať svojich blízkych, a ani oni nemali možnosť chodiť von, nezabudli našim starkým spestriť každodenný život rôznymi aktivitami a programom. Zo srdca chcem ešte raz vysloviť úprimné ďakujem za seba, mamku, ale aj ostatných klientov a ich rodiny!

Magdaléna Horváthová, dcéra klientky ZOS

Napriek ťažkým a dlhým zimným dňom si klienti ZOS Strážky krátia chvíle rôznou zaujímavou činnosťou. Takou bola aj výroba vlastnoručných vianočných pozdravov. Bol to odkaz, ktorým chceli seniori vyjadriť, že aj keď sa so svojimi blízkymi nemôžu osobne stretnúť, každý deň na nich myslia.

11. november 1918

Ani v tomto roku sme v našom meste nezabudli na obete prvej svetovej vojny. Z histórie vieme, že 1. novembra 1918 o 11-tej hodine a 11-tej minúte zaznela posledná salva pri podpise prímeria vo francúzskom Compiègne, čím sa skončila prvá svetová vojna, ktorá trvala viac ako štyri roky. Hrôzy a útrapy tejto vojny zostali tak hlboko vryté do vedomia jej účastníkov, že bezprostredne po tom, ako vojna skončila, bol 11. november vyhlásený za ***Deň vojnových veteránov*** alebo aj ***Deň červených makov***.

Od roku 1920 je červený mak symbolom spomienky na vojnové hrôzy, ktorý prijali vojnoví veteráni na celom svete. V súčasnosti tvorí kvet červeného maku súčasť spomienkových aktov a ceremónií pri príležitosti Dňa vojnových veteránov vo väčšine demokratických krajín, ktoré boli zatiahnuté do svetových vojen. V posledných rokoch si táto tradícia nachádza svoje miesto aj na Slovensku.

Červený mak sa ako symbol objavil v básni kanadského lekára Johna McCrea *Na flámskych poliach*. Počas vojny tento lekár slúžil ako vojenský chirurg, no bolesť, útrapy a smrť sa ho hlboko dotýkali. Vysporiadať sa s tým mu pomohlo písanie poézie. Červený mak z jeho básne je obrazom preliatej krvi na svetových bojiskách.

17. november – Deň boja za slobodu a demokraciu

V utorok 17. novembra 2020 sme si aj v našom meste pripomenuli *Deň boja za slobodu a demokraciu* a tiež *31. výročie od nežnej revolúcie 17. novembra 1989*. Položením venca k pamätníku obetiam komunizmu a zapálením sviečky si primátor mesta Spišská Belá, Jozef Kuna, uctil pamiatku všetkých politických väzňov a politicky prenasledovaných. Tých, ktorí položili svoje životy v boji za slobodu i slobodné vierovyznanie. Ani po rokoch nevyprchala spomienka na časy minulé – časy útlaku, cenzúry a neslobody. Spomíname na všetkých, ktorí nevinne trpeli v komunistických žalároch, ktorí bránili svoje vierovyznanie. Ich obete nesmú ostať zabudnuté. Nežná revolúcia z novembra 1989 zosobňuje pád totalitného komunistického režimu. Ako svetlý príklad okolitým krajinám významným spôsobom zviditeľnila vo svete Československo, ako vysoko kultivovanú spoločnosť s uvedomelými občanmi. Uskutočnil sa prevrat v demokratickú spoločnosť.

Pri hodnotení kladov i nedostatkov, ktorých svedkami sme sa stali počas uplynulých 30. rokov, musíme na pomyselnú misku váh položiť najvýznamnejšiu hodnotu, ktorú spoločnosti november 1989 priniesol – a tou je SLOBODA. Sloboda po novembri 1989 nadobudla pre tých, ktorí boli svedkami týchto udalostí úplne nový a nepoznaný význam. Ľudia dovtedy žili v režime, ktorý im neumožňoval slobodne vyjadrovať svoje názory a vieru, ani slobodne cestovať a slobodne vyjadrovať svoje myšlienky. Ten, kto sa o to pokúsil bol potrestaný. Zápas za nastolenie slobody a demokracie stál mnoho úsilia. Priniesol mnoho bolesti, sklamaní aj strát na ľudských životoch. Súčasné generácie to zaväzuje k citlivosti na každé

porušovanie práv a slobôd. Je potrebné v duchu slobody a demokracie denne konať. Kolektívna pamäť by mala spoločnosť varovať pred idealizáciou niektorých stránok života v období pred rokom 1989, ale aj po ňom.

V súčasnej neľahkej dobe sa celosvetovo bojuje za zdravie. Na mieste je snaha o súdržnosť a uvedomelosť. Príkladné správanie dokáže motivovať k morálne správnym postojom aj deti. Dodržiavanie opatrení si netreba zamieňať s neslobodou. Ide o zodpovednosť. Nevhodná je arogancia v situáciách, ktoré si vyžadujú pokoru a spolupatričnosť. **V ťažkých podmienkach sa vždy ukáže sila spoločenstva, ako aj sila spoločenských a rodinných väzieb.**

V Nemecku zomrela naša rodáčka

Tak veľmi, ako je meno Kaltstein prepojené s mestom Spišská Belá, rovnako veľmi sa **Anneliese Helene Irma Ruth Kaltstein** (** 30. júla 1923 Spišská Belá - † 2. decembra 2020 Postmünster/Pfarrkirchen*) cítila prepojená so svojím rodným mestom a celým regiónom Spiša. Aj po odchode z rodného mesta ostala v kontakte so svojimi priateľmi a známymi na Spiši. Prostredníctvom listov a článkov v novinách sa informovala o tom, čo sa deje v „jej" meste. Rodinným príslušníkom v Nemecku počas života sprostredkovala krajinné, kultúrne i kulinárske krásy Spiša, ako aj históriu mesta i celého regiónu. Snažila sa byť aj v kontakte s karpatskými Nemcami po celom Nemecku.

Anneliese Kaltstein opustila Spiš v roku 1939, keď odišla študovať do Bratislavy na učiteľskú akadémiu. Následne sa cez Viedeň presunula až do Dolného Bavorska, kam utiekla jej rodina. V roku 1950 ukončila štúdium v Neudettelsau a 36 rokov pracovala ako učiteľka evanjelického náboženstva v Pfarrkirchen. Počas celého života sa Anneliese úplne nepodarilo zvládnuť stratu mamy, starej mamy, ani domoviny. Preto je pochopiteľné aj jej rozhodnutie, aby sa miestom jej posledného odpočinku stal milovaný Spiš. Jej hrob nájdete na cintoríne v Spišskej Belej a duša snáď našla pokoj s vedomím, že je konečne doma...

Kathrin Miedaner (rodená Kaltstein), neter zosnulej

Spoločenská kronika - 2. polrok 2020

• **Narodili sa:**
Bačo Lukáš, Bartkovský Branko, Brondošová Eliška, Depta Šimon, Ďuriš Daniel, Fudalyová Emily, Ganzarčík Gabriel, Habiňáková Timea, Hanková Tatiana, Chorogvický Libor, Jadroňová Barbora, Jezerčák Dominik, Kačicová Ariana, Knapik Miroslav, Kožík Dominik, Krempaský Radoslav, Mačák Kristián Jozef, Majerčáková Emily, Matavová Liana, Minaričová Laura, Mišalková Laura, Mitura Jakub, Monka Matúš, Neupauer Ronald, Novysedlaková Stela, Pajerová Paulína, Pavličko Matúš Arne, Pavličko Michal, Pitoňáková Alžbeta, Rothmajerová Dorota, Sedlák Adrijan, Schurdak Jakub, Suchanovský Jakub, Šmindáková Soňa, Šolc Dominik, Špesová Mia, Štefány Leonid, Šegereková Ema, Živčáková Tamara.

• **Navždy nás opustili:**
Beskyd Ferdinand vo veku 77 rokov, Fiamčík Ladislav vo veku 82 rokov, Gancarčík Andrej vo veku 79 rokov, Jurčák Erik vo veku 20 rokov, Kittanová Mária vo veku 83 rokov, Koleják Jozef vo veku 84 rokov, Kovalčík Jozef vo veku 72 rokov, Kovalčíková Mária vo veku 79 rokov, Kraus Jozef vo veku 70 rokov, Kuna Eduard vo veku 84 rokov, Ležáková Eva vo veku 76 rokov, Malík Štefan vo veku 65 rokov, Milaňáková Margita vo veku 79 rokov, Miškovičová Silvia vo veku 46 rokov, Monka Igor vo veku 55 rokov, Münnich Peter vo veku 57 rokov, Novotný Dušan vo veku 64 rokov, Pavličko Štefan vo veku 72 rokov, Pisarčíková Emília vo veku 85 rokov, Pitoňák Albín vo veku 86 rokov, Rusnák Pavol vo veku 32 rokov, Sedlák Ján vo veku 20 rokov, Sochová Alica vo veku 75 rokov, Suchanovská Darina vo veku 71 rokov, Susa Ondrej vo veku 72 rokov, Sviechovič Viktor vo veku 83 rokov, Šelep Anton vo veku 56 rokov, Šmindák Peter vo veku 79 rokov, Šperka Jozef vo veku 76 rokov, Šperková Božena vo veku 72 rokov, Šterbák Karol vo veku 82 rokov, Zastko Anton vo veku 71 rokov, Zemanová Božena vo veku 74 rokov.

• **Životného jubilea sa dožili:**
Elena Laufová – 101 rokov, Mária Pisarčíková – 97 rokov, Mária Modlová – 96 rokov, Ema Horničáková – 93 rokov, Anna Oravcová – 92 rokov, Anna Vnenčáková – 92 rokov, Žofia Hotáryová – 91 rokov, Emília Ištocyová – 91 rokov, Mária Jurčová – 91 rokov, Helena Krišandová – 91 rokov, Anna Bekešová – 90 rokov, Margita Kulišiaková – 90 rokov, Štefan Čekovský – 85 rokov, Andrej Dubec – 85 rokov, Sebastián Habiňák – 85 rokov, Ondrej Kittan – 85 rokov, Terézia Kovalčíková – 85 rokov, Helena Lukačková – 85 rokov, Anna Monková – 85 rokov, Vojtech Stupeň – 85 rokov, Anna Bizubová – 80 rokov, Ján Blanár – 80 rokov, Jozef Bujňák – 80 rokov, Ján Čekovský – 80 rokov, Edita Machátová – 80 rokov, Vilma Mirgová – 80 rokov, Mária Ovšonková – 80 rokov, Margita Rošková – 80 rokov, Genovéva Urbanová – 80 rokov, Gregor Beskid – 75 rokov, Ján Budzák – 75 rokov, Anna Duláková – 75 rokov, František Gallik – 75 rokov, Emil Grílus – 75 rokov, Viera Jančíková – 75 rokov, Emília Kovalčíková – 75 rokov, Vojtech Králik – 75 rokov, Štefan Mlynarčík – 75 rokov, Anna Palková – 75 rokov, Zora Pašinská – 75 rokov, Eva Rusiňáková – 75 rokov, Elena Štefanová – 75 rokov, Daniela Tyborová – 75 rokov, Anna Vargová – 75 rokov, Mariana Ziburová – 75 rokov, Štefan Bočkay – 70 rokov, Mária Budzáková – 70 rokov, Mariana Čekovská – 70 rokov, Eva Džadoňová – 70 rokov, Helena Fidriková – 70 rokov, Lucia Grotkovská – 70 rokov, Helena Hangurbadžová – 70 rokov, Jozef Horanský – 70 rokov, Ľudmila Justová – 70 rokov, Andrej Kačmarčík – 70 rokov, Darina Knieznerová – 70 rokov, Ján Konček – 70 rokov, Mária Kovalčíková – 70 rokov, František Krejnus – 70 rokov, Eva Krišandová – 70 rokov, Ľudmila Krupjaková – 70 rokov, František Kubík – 70 rokov, Valéria Lorenčíková – 70 rokov, Ján Nebus – 70 rokov, Anna Ofčáková – 70 rokov, Mária Ovčariková – 70 rokov, Anna Pitoňáková – 70 rokov, Michal Pješčák – 70 rokov, Rozália Ploščicová – 70 rokov, Žofia Rusnáčková – 70 rokov, Ružena Sloviková – 70 rokov, Katarína Susová – 70 rokov, Miroslav Šelep – 70 rokov, Ján Tomeček – 70 rokov, František Vaverčák – 70 rokov, Darina Zatkovská – 70 rokov.

Európsky deň jazykov v Základnej škole M. R. Štefánika

Korene Európskeho dňa jazykov siahajú do roku 2001, ktorý najskôr existoval ako *Európsky rok jazykov* (The European Year of the Languages). Organizátormi boli Rada Európy a Európska únia a zapojilo sa doň 45 krajín. **Svojimi aktivitami** poukázal na jazykovú rozmanitosť v Európe a **vyjadril podporu jazykovému vzdelávaniu**. Úspech projektu *Európsky rok jazykov* prispel k tomu, že Rada Európy sa rozhodla vytvoriť každoročnú tradíciu a vyhlásila 26. september za *Európsky deň jazykov*. Pri tej príležitosti bolo vytvorené oficiálne logo, slogany a internetová stránka. Tento deň si školy v členských krajinách Európskej únie každoročne pripomínajú prostredníctvom rôznych aktivít – súťaží, kvízov, besied, ktoré súvisia s cudzími jazykmi.

V Základnej škole M. R. Štefánika si tento deň pripomenuli kvízom o jazykoch, ktorými sa hovorí v Európe. Žiaci si vypočuli konkrétne nahrávky rôznych jazykov a ich úlohou bolo uhádnuť, akým jazykom ľudia hovoria. Dozvedeli sa tiež zaujímavé fakty o jazykoch. Napríklad, že na svete sa hovorí až 7 000 rozličnými jazykmi, že na Havaji majú 200 rôznych výrazov pre slovo dážď, alebo že na pobreží Španielska existuje jazyk La Gomera, ktorý nepoužíva slová, ale ľudia sa dorozumievajú pískaním.

Poslednou aktivitou bolo zisťovanie názvov rôznorodých výrobkov. Žiaci zistili, že názvy niektorých výrobkov bývajú napísané vo viacerých jazykoch, a tak čierny čaj sa v angličtine povie *black tea*, v poľštine *czarna herbata* a v maďarčine *fekete tea*. Najmenší žiaci si zasa vypočuli zvuky zvierat a veľmi sa čudovali, keď počuli, že kohút nerobí *kikiriki*, ale *cock-a--doodle-doo* a tiež že pes nerobí *hav-hav*, ale *woof-woof*.

Mgr. Katarína Čížiková

Pomáhajúce profesie v edukácii žiakov na Základnej škole J. M. Petzvala

S nárastom počtu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl. Pre uľahčenie tohto procesu je čoraz viac potrebný podporný personál na školách, ktorý individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno - vzdelávacieho procesu žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Z tohto dôvodu sa Základná škola J. M. Petzvala zapojila do projektu *Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov*, ktorý je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie. Škola s projektom uspela a vďaka tomu sa tu **na 2 roky vytvoria nové pracovné miesta** pre 3 asistentov učiteľov, 1 sociálneho pedagóga a 1 školskú psychologičku. Títo zamestnanci školy pomôžu učiteľom v práci so žiakmi so zdravotným znevýhodnením, ktorí sa vzdelávajú podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích programov formou individuálnej integrácie v bežnej triede spolu s intaktnými žiakmi. Ich úlohou bude tiež pomáhať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Zavedením vyššie pomenovaných pracovných pozícií do výchovno-vzdelávacieho procesu sa očakáva vytvorenie kvalitného inkluzívneho tímu, ktorý zabezpečí rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní. Cieľom bude aj **pomoc žiakom pri prekonávaní informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér**.

Každodenná prax potvrdzuje, že vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením je veľmi náročné. V porovnaní s bežnou populáciou detí so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami si táto skupina žiakov vyžaduje osobitnú starostlivosť zo strany všetkých, ktorí sa podieľajú na ich výchove a vzdelávaní. Žiaci s poruchami učenia neprejavujú výrazný spontánny záujem a je potrebné ich neustále podnecovať. Základom úspechu pri náprave porúch učenia je pozitívna motivácia dieťaťa. Vedenie školy sa preto snaží o vytvorenie takých podmienok, aby sa každé dieťa bez výnimky cítilo v škole dobre, aby do nej chodilo rado aj aby ju považovalo za svoju.

Mgr. Anna Rothová

Imatrikulácia prvákov ZŠ J. M. Petzvala

Žiaci Základnej školy J. M. Petzvala zažili dňa 27. novembra 2020 netradičný školský deň. V školských triedach sa uskutočnilo slávnostné prijatie prvákov do cechu žiackeho – imatrikulácia.

Naučiť prvákov zvládať prvé týždne a mesiace v novom prostredí, odovzdať im potrebné vedomosti, naučiť ich čítať, písať a počítať, si vyžaduje veľkú mieru úsilia i trpezlivosti. Všetci svojimi schopnosťami a vedomosťami preukázali, že už sú pripravení stať sa žiakmi školy. Je ťažké vyjadriť slovami emócie, ktoré každé dieťa v tento slávnostný okamih prežívalo.

Slávnosť sa začala krásnym kultúrnym programom, v ktorom vystúpili všetci žiaci. Predviedli pásmo básničiek a anglických pesničiek, ktoré doplnili tanečnou choreografiou. Potom nasledovala samotná pasovačka – zloženie sľubu, pri ktorom prváci sľúbili, že si budú vzorne plniť školské povinnosti, dávať pozor na hodinách a poslúchať pani učiteľky. Sľub, ktorý zložili im bol pri pasovacom ceremoniáli veľkou ceruzkou odovzdaný vo

forme zvitku. Na pamiatku tohto slávnostného aktu každý prváčik dostal medailu so svojím menom a čiapočku školáka naplnenú sladkými cukríkmi. Po hlavnej časti imatrikulácie nasledovalo pohostenie, na ktorom sa podieľali šikovní rodičia a pani učiteľky.

Všetkým prvákom želáme veľa zdravia, úsmevov a úspechov v škole!

Mgr. Viera Michlíková

Príhovor riaditeľky k 60. výročiu ZŠ J.M. Petzvala

Čas neúprosne beží a zdá sa až neuveriteľné, že od založenia školy uplynulo 60 rokov. Základná škola J. M. Petzvala začala svoju činnosť 1. septembra 1960. Za šesť desiatok rokov vychovala niekoľko absolventov, medzi ktorými bolo a je mnoho úspešných ľudí vo všetkých oblastiach spoločenského života. Dnes sa s nimi stretávame ako s rodičmi a priateľmi školy. Im zostali spomienky a som presvedčená, že aj dobré základy pre život a nám pedagógom úloha kráčať s dobou, vzdelávať a vychovávať ďalšie generácie žiakov.

Pri príležitosti 200. výročia narodenia J. M. Petzvala, Ministerstvo školstva SR udelilo základnej škole čestný názov na základe výborných výchovno-vzdelávacích výsledkov.

Novým prístupom k vzdelávaniu žiakov, podporovaním pedagógov pri získavaní inovatívnych pedagogických kompetencií a prepájaním záujmu rodičov a verejnosti so životom školy sa nám darí napĺňať myšlienku modernej a otvorenej školy. Spoločnými silami sme získavali a získavame mimorozpočtové finančné prostriedky na modernizáciu vzdelávania a technického vybavenia, na nákup didaktickej techniky, ale aj na vzdelávanie učiteľov. Spokojnosť rodičov, celkový záujem o našu školu sú hlavné priority našej každodennej práce.

Som rada, že naša škola má v meste i v jeho okolí výborné meno. K dobrému menu školy prispelo aj niekoľkoročné fungovanie jazykovej školy a školského strediska záujmovej činnosti. Zásluhou jazykovej školy mali poslucháči školy možnosť získať jazykové zručnosti v anglickom a nemeckom jazyku v mieste bydliska. Školské stredisko záujmovej činnosti bolo zamerané na športovú činnosť žiakov, vytváralo podmienky pre aktívne naplnenie voľného času žiakov mimo vyučovania.

Teší ma, že o školu je stále veľký záujem zo strany rodičov nielen z nášho obvodu, ale aj z celého širokého okolia. Aj v súčasnej dobe sa naša škola môže pýšiť dobrými výsledkami práce žiakov, učiteľov, vychovávateľov a aj ostatných pracovníkov školy.

Úprimne ďakujem všetkým našim pedagogickým a nepedagogickým zamestnancom školy za vynaložené úsilie a obetavú prácu v prospech školy. Ďakujem rade školy a rade rodičov za dobrú spoluprácu. Moje poďakovanie patrí aj zriaďovateľovi školy Mestu Spišská Belá za modernizáciu školy prostredníctvom projektu zameraného na rekonštrukciu školy.

Vážení rodičia, milí absolventi a priatelia školy! Pri príležitosti jubilea školy pre vás pripravujeme publikáciu zo života školy. Cieľom tejto publikácie je nadviazať na predchádzajúcu publikáciu, ktorá vyšla pri 50. výročí vzniku školy. Okrem histórie vám chceme predstaviť dnešnú školu za posledných 10 rokov. Publikáciu chceme vydať v prvej polovici kalendárneho roku 2021. Jej distribúcia závisí od vývoja koronavírusovej pandémie.

Mgr. Anna Rothová,
riaditeľka školy

Jeseň v III. A triede Základnej školy M. R. Štefánika

Veľké, malé, hladké, hrudkovité, zelené, oranžové, žlté – proste tekvice – sa pod šikovnými rukami žiakov 3. A triedy premenili počas jesene na rozprávkové bytosti či zvieratká. Tekvice spoločne vyrezávali, napichovali, dokresľovali a dotvárali prírodným materiálom. Potrebná bola fantázia, zručnosť a v neposlednom rade jesenné plody. Skvelé tekvicové diela sa stali odmenou za vynaložené úsilie. Pred triedou následne vznikla výstava, ktorá bola jednak potešením pre oči a zároveň dotvárala čarovnú jesennú atmosféru.

Mgr. Beáta Gotzmannová

Šarkaniáda

Príroda tohto roku opäť vyčarila krásny koniec leta a tiež príjemné jesenné dni. Teplé slniečko a príjemný vetrík lákal vyjsť von, a tak neodolali ani žiaci a učitelia Základnej školy M. R. Štefánika. S poriadnymi „letuschopnými“ šarkanmi vyrazili do prímestskej oddychovej zóny k Belianskemu rybníku a zúčastnili sa tradičnej aktivity školy „Šarkaniády“. Počas cesty k rybníku sa s pohľadom na majestátne Tatry rozprávali o jedinečnostiach jesennej prírody. Nezabudli si zopakovať a vysvetliť dopravné a cyklistické značky, ktoré sa po ceste od školy k rybníku nachádzajú. Deti sa pri rybníku pri púšťaní šarkanov vyšantili tak veselo, ako minulého roku. Aj napriek menším kolíziám pri zamotaní neposlušných šarkanov, si žiaci užili veľa pohybu na čerstvom vzduchu, radosti a smiechu a spoločne v kruhu svojich kamarátov a kamarátok sa tešili obľúbenej aktivite.

Mgr. Monika Andrášová

Čaro jesene za bránami Špeciálnej ZŠ

Najfarebnejšie ročné obdobie skrášlilo nielen prírodu, ale aj priestory Špeciálnej základnej školy. V období mimoriadnej pandemickej situácie od 16. 3. 2020 do 30. 6. 2020, bolo prerušené vyučovanie a žiaci zostali doma. Školská záhrada však neostala opustená. Učitelia nezaháľali a v záhrade urobili všetko potrebné, aj keď im pri tom žiaci veľmi chýbali. Po návrate do škôl mali všetci plné ruky práce – od pletia záhonov cez polievanie školskej záhrady. Nastal však aj čas zberu a z časti pozbieranej úrody učitelia zrealizovali v priestoroch školy **výstavu ovocia a zeleniny**. Žiaci sa oboznámili s informáciami o dôležitosti ich konzumácie, vitamínoch ktoré obsahujú a zdravom stravovaní. Práca na školskom pozemku je zdraviu prospešná, zážitková a relaxačná činnosť. Prináša žiakom aktívny pohyb spojený s pobytom na čerstvom vzduchu. Pohyb si žiaci spolu s učiteľmi dopriali aj počas vychádzok. Tam si všímali, aké zmeny nastavajú v prírode, nazbierali si plody jesene a nádherne sfarbené opadané lístie, ktoré potom priniesli do triedy.

Jeseň pani bohatá, farbí listy do zlata – aj takýto názov by sme mohli dať jesennej výstave na chodbách Špeciálnej základnej školy. Výstave, ale aj výzdobe v triedach veľkou mierou pomohli šikovné ruky žiakov pod dohľadom tvorivých pani učiteliek. S použitím fantázie vznikali krásne dekorácie. Nechýbala ani pekná básnička a samozrejme dobrá nálada. Všetci usilovne pracovali a tešili sa z dobre vykonanej práce.

Mgr. Edita Modlová

Aktivity v materskej škole

Aj napriek tomu, že nám v súčasnosti nie je dopriate stretávať sa, v materskej škole v Spišskej Belej vládne stále veselá a tvorivá atmosféra. Deti so svojimi učiteľkami kreatívnymi a zmysluplnými aktivitami napĺňajú od začiatku školského roka školský vzdelávací program ***Zvedavé očká, poďte sa s nami hrať, ale aj vzdelávať***, ako aj plán práce školy na školský rok 2020/2021.

Piesňou *Bolo raz jabĺčko krásne* a rôznymi aktivitami v triedach deti oslávili *Deň jabĺčka*. Získavali aj poznatky o prírode pripravujúcej sa na zimu. *Naplnili si komôrky* darmi prírody. A nezabudli ani na svojich starkých a bývalých zamestnancov materskej školy, ktorých pri príležitosti *októbra - meiaca úcty k starším* potešili milými darčekmi. Vedomosti o cestnej premávke si overili zážitkovým učením a pracovnou činnosťou. Okrem iného preto dnes už vedia, že „cesta nie je park.“

Mgr. Anna Rojková

Mikuláš v Materskej škole

6. december a v kalendári meno Mikuláš. Kto by nepoznal láskavého deduška, ktorý obdarúva deti sladkosťami a všakovakými dobrotami? Práve deti sa na jeho príchod najviac tešia, ale trochu sa ho aj obávajú. Vedia, že nechodí sám, ale má aj pomocníkov – anjelov a čertov. Práve čertov sa malí nezbedníci boja najviac, hoci niekedy ani sami nevedia prečo.

Po iné roky robievali Mikuláša v materskej škole žiaci druhého stupňa základných škôl. Tie sa však kvôli súčasnej pandemickej situácii vzdelávajú dištančne, a preto nemohli navštíviť ani materskú školu. Mikuláš však k deťom do materskej školy predsa zavítal. Presne 4. decembra 2020 začal na chodbe vyzváňať zvonček a Mikuláš spolu s anjelom chodil z triedy do triedy a obdarúval deti balíčkami. Detské tváre sa rozveselili a svoje pripravené piesne a básničky prednášali ako najlepšie vedeli.

A viete kto bol Mikuláš a kto anjel? Toto tajomstvo však nemusíte prezradiť deťom... Mikulášom bola pani riaditeľka materskej školy a anjelom pani zástupkyňa. Tešili sa nielen deti, ale aj pani učiteľky, pre ktoré obsadenie hlavných postáv ostalo utajené do poslednej chvíle, a preto sa im nepodarilo zakryť úžas a prekvapenie.

Webináre pre učiteľov či online vzdelávacia hra

Obdobie pandémie ponúka priestor na mnoho zmien a prišlo s ňou aj veľa nových tém. Pri práci s mládežou je dôležitá aj práca s učiteľmi či inými pracovníkmi, ktorí sa priamo venujú deťom a mladým ľuďom. Expression o. z. v spolupráci s Karpatskou nadáciou, ktorá podporila projekt ***Škola budúcnosti*** inšpirovala učiteľov webinármi a tiež témami, ktoré boli zisťované online dotazníkom. Dotazníkom sa skúmali aktuálne pedagogické potreby učiteľov, konkrétne témy či hľadanie podpory.

Na základe vyhodnotenia dotazníkov bol pripravený súbor webinárov ***Škola počas korony***. Učitelia webináre absolvovali v jednom týždni a témy sa týkali prevažne špecifických potrieb, ktoré vyplývajú z aktuálnej situácie. Prvým bol webinár s názvom *Pozitívna klíma v triede*, ktorý bol o dôležitosti atmosféry, nastavovania spoločných pravidiel v triedach, ale aj o spoločných rituáloch, komunikácii či o zvládaní konfliktov v triede. Trieda je prostredím s jednou z najdôležitejších úloh sociálneho sveta mladého človeka a jej správne fungovanie dokáže ovplyvniť chod a atmosféru celej školy. Ďalší z webinárov s názvom *Ako učiť aby to bavilo aj žiakov, aj učiteľov?* reflektoval spôsob a druh zadávania úloh pre žiakov, ktorý si najmä počas zatvorených škôl vyžaduje oveľa viac kreativity. Posledný zo série webinárov bol zameraný na *Mentálne zdravie – ako s ním pracovať v školskom prostredí*.

Okrem webinárov pre učiteľov sa organizácii Expression o. z. v spolupráci so zahraničnými dobrovoľníkmi z Face clubu podarilo vytvoriť aj online vzdelávaciu hru pre mladých (tzv. online escape room), **ktorá sa zaoberá mediálnou gramotnosťou s cieľom zvýšiť povedomie o falošných správach a manipulácii s faktami v médiách.**

Mgr. Stanislava Sobanská, pracovník s mládežou

Giving Tuesday alebo Deň štedrosti, darovania a dobrovoľníctva

Svetová iniciatíva **Giving Tuesday** vznikla v roku 2012 ako reakcia na Black Friday, ktorý je známy svojimi výpredajmi a vysokými zľavami. Newyorská inštitúcia priniesla kontrastný „darovací utorok“. #GivingTuesday je dňom, kedy sa **šíri dobro a nezištné dávanie**. Komukoľvek, kdekoľvek a akokoľvek. Myšlienka je tak jednoduchá a silná, že sa za pár rokov rozšírila do vyše 150 krajín a spojila viac než 50 000 organizácií a milióny ľudí.

Mestský úrad v Spišskej Belej sa do tejto iniciatívy zapojil po prvýkrát s organizovaním symbolickej zbierky pre zamestnancov *„čo všetko dokáže jeden stravný lístok?“*. Počas zbierky sa vyzbieralo viac než 100 eur, za ktoré boli nakúpené trvanlivé potraviny pre 5 sociálne slabších rodín z mesta. **Do iniciatívy Giving Tuesday v Spišskej Belej sa zapojilo aj materské centrum Hernička**, ktoré si pripravilo **v spolupráci zo Základnou umeleckou školou Ladislava Mednyánszkeho** v Spišskej Belej online adventný kalendár. „Otváranie“ tohto kalendára sa začalo 1. decembra, teda práve na Giving Tuesday.

Hernička ako odrazový mostík

Materské centrum Hernička sa v októbri zapojilo do grantovej výzvy Nadácie Volkswagen Slovakia, ktorá sa následne rozhodla finančne podporiť projekt s názvom *„Hernička ako odrazový mostík“*. Prostredníctvom tohto projektu sa v Herničke plánujú zamerať špeciálne na rodičov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí majú problém svoje deti materiálne zabezpečiť a často majú aj nedostatok informácií z oblasti rodičovstva. Vďaka plánovaným aktivitám členovia Herničky v meste Spišská Belá zabezpečia všestranný rozvoj detí v rannom veku, ktoré žijú v znevýhodnených podmienkach. Budú sa podieľať aj na uľahčení ich plynulého prechodu medzi domácim prostredím a kolektívom. Znevýhodneným matkám ponúknu otvorenú herňu pre ich deti, prednášky s odborníkmi, priblížia čítanie a jeho význam či prvky Montessori pedagogiky. Výsledkom by mal byť okrem ľahšieho prechodu týchto detí z domáceho prostredia do kolektívu aj dosahovanie lepších výsledkov. Hernička má v zmysle uvedeného projektu zámer zabezpečiť dlhodobú podporu detí a ich rodičov.

Skupina Hernička je aktívna aj na facebooku, kde jej členovia okrem iného pridávajú aj inšpiratívne články z oblasti montessori pedagogiky. Niektoré z aktivít pôvodne plánovali predstaviť naživo v novovznikajúcej „Herničke“, no keďže to situácia stále nedovoľuje, motivujú mamičky aspoň takýmto spôsobom.

Beliansky bazár a Belianska dielnička

Vzhľadom k tomu, že aktuálna celospoločenská situácia stále nepovoľuje kolektívne aktivity a akcie, dáva o. z. „Trochu inak“ do pozornosti aspoň internetové projekty, ktoré postupne rozbehli pre obyvateľov mesta.

Beliansky bazár vznikol ako skupina na facebooku už v lete 2019. Je **určený pre všetkých Beľanov a ľudí z okolia, ktorí chápu, že naša Zem je len jedna a jej zdroje sa pomaly, ale isto míňajú**. Tento bazár ponúka možnosť DAROVAŤ alebo VYMENIŤ oblečenie, bižutériu, kozmetiku, knihy, detské hračky a iné drobnosti, ktoré sa ich majiteľom už nehodia, no ešte stále vedia potešiť niekoho iného. Od vzniku tejto skupiny sa podarilo vymeniť a darovať veľké množstvo rôznych vecí, ktoré by inak ostali nevyužité alebo by sa stali odpadom. Momentálne má skupina už 650 členov.

Belianska dielnička vznikla taktiež ako facebooková skupina v októbri 2020. Slúži na propagovanie (nie priamy predaj) **handmade výrobkov šikovných ľudí zo Spišskej Belej a Strážok**. Na tejto stránke už pribudlo množstvo kreatívnych prác, a tak sa ľudia môžu navzájom inšpirovať a dozvedieť sa, kto sa čomu venuje vo svojom voľnom čase. Členovia o. z. „Trochu inak“ týmto pozývajú všetkých, ktorí napr. háčkujú, maľujú, šijú, pečú, vyrezávajú a podobne, aby sa pridali do *Belianskej dielničky*.

Projekt „Genius loci – Strážky 2021“

V máji 2021 si Slovenská národná galéria pripomenie **30 rokov** od sprístupnenia svojich expozícií v Kaštieli Strážky a **130 rokov** od narodenia jeho poslednej majiteľky, barónky Margity Czóbelovej (1891 – 1972). V duchu spomenutých okrúhlych výročí pracovníci vysunutého pracoviska Kaštieľa Strážky pripravujú projekt s názvom ***Genius loci – Strážky 2021***, v ktorom sa širokej verejnosti budú snažiť zdokumentovať a sprístupniť kultúrne dedičstvo (hmotné a nehmotné spomienky) viažuce sa k strážskemu kaštieľu a jeho poslednej majiteľke Margite Czóbelovej.

V súvislosti s uvedeným projektom vyzývame držiteľov fotografií „starého“ kaštieľa v Strážkach či jeho poslednej majiteľky, aby ich po dohode s lektorom (kontaktnou osobou) priniesli na oskenovanie do kaštieľa, alebo zaslali na e-mail: *lukas.lisy@sng.sk*. Fotografie sa začali zbierať od jesene 2020. Ak sa vám k niektorej z fotografií viaže osobná spomienka, bude veľkým prínosom, ak sa o ňu pri odovzdávaní fotografie podelíte. Spomienky na zaujímavé udalosti by zamestnanci Slovenskej národnej galérie, Kaštieľa Strážky, radi zdokumentovali do audio/video podoby, ktoré by sa po ich autorizácii mohli stať súčasťou budúcoročného programu.

Pamiatka zosnulých v parku Kaštieľa Strážky

Miesta posledného odpočinku známych osobností nezostávajú počas Pamiatky zosnulých bez horiacej sviece. Zapália ich aj neznámi ľudia. Známe osobnosti sú totiž neraz svojim životom a morálnymi postojmi pre ostatných vzorom.

V slovenskom kultúrnom a spoločenskom priestore majú svoje pevné miesto aj členovia aristokratických rodov Mednyánszky a Czóbel. Miestom posledného odpočinku niektorých príslušníkov týchto rodín sa stala rodová krypta, ktorá je situovaná v anglickom parku vysunutého pracoviska Slovenskej národnej galérie - Kaštieľa Strážky. V nej sú okrem poslednej majiteľky barónky Margity Czóbelovej (1891 - 1972) pochovaní ďalší štyria členovia rodov Szirmay, Mednyánszky a Czóbel, ktorí sa do dejín zapísali ako známi spisovatelia, historici, maliari alebo ochrancovia hmotnej aj nehmotnej kultúry. V rodovej krypte je pochovaná aj stará matka poslednej barónky, Mária Anna Mednyánszka rod. Szirmay (1823, Strážky - 1883, Strážky), matka Margita Czóbelová rod. Mednyánszka (1858, Beckov - 1937, Strážky), otec Štefan Czóbel (1847, Anarcs - 1932, Strážky) a sestra Marianna Czóbelová (1890, Strážky - 1929, Strážky).

Posledný veľký barónsky pohreb sa v anglickom parku Kaštieľa Strážky konal v roku 1972, keď boli na večný odpočinok uložené telesné pozostatky barónky Margity Czóbelovej. Umrela 13. marca 1972 v Strážkach vo veku nedožitých 81 rokov. Za jej príbeh plný ľudských hodnôt a obetavý životný postoj si vyslúžila v spoločnosti všeobecné uznanie a poďakovanie. Na pohrebe sa zúčastnila veľká časť zväčša lokálnej spoločnosti, ktorá barónku vyprevádzala na jej poslednej ceste. Jej posledným želaním bolo, aby bola pochovaná v rodovej krypte vedľa svojich rodinných príslušníkov.

Mgr. Lukáš Lisý - lektor SNG, Kaštieľ Strážky

V parku Kaštieľa Strážky bol Víkend otvorených parkov a záhrad

V nedeľu 11. októbra 2020 Slovenská národná galéria prvý raz organizovala v parku Kaštieľa Strážky *Víkend otvorených parkov a záhrad*, ktorý **návštevníkom umožnil spoznať obľúbený anglický park novým spôsobom**. Zaujímavo boli odprezentované jeho hodnoty, cez pochopenie ktorých vedie cesta k ich aktívnej ochrane. Podujatie začalo prednáškou o vývoji parku a kaštieľa v čase. Zúčastnení sa dozvedeli ako vyzerala prvá stavba na území dnešného parku, spoznali jeho históriu aj najstarší strom.

Pre rodiny s deťmi bol pripravený workshop s názvom *Domov na strome*. Zapojením všetkých členov zúčastnených rodín prebehla výroba **vtáčích búdok** tak, aby sa stali pre vtáctvo vhodným domovom. Parkom sa rozliehal zvuk zatĺkania klincov a vtáčie búdky boli ozdobené jedinečnými maľbami. Hotové domovy pre vtáčiky našli svoje miesto v parku na stromoch, kde už čakajú na svojich obyvateľov.

Úloha parkov a záhrad je dôležitá pre zachovanie biodiverzity, avšak pre návštevníkov sú významné aj ich zdravotné, hygienické a rekreačné funkcie. Tento rok sa do podujatia *Víkend otvorených parkov a záhrad* zapojilo vyše 60 lokalít z celého Slovenska a projekt dáva možnosť nahliadnuť aj do bežne neprístupných parkov a záhrad. Podujatie je súčasťou medzinárodnej iniciatívy venovanej najmä historickým parkom a záhradám, do ktorej sa zapájajú mnohé krajiny z celej Európy inšpirované organizáciou *London Parks and Parks and Gardens Trust*, ktorá od roku 1998 pripravuje tzv. *„Open Garden Squares Weekend“.*

Schránky dôvery

Komunikácia občanov s Mestským úradom v Spišskej Belej je opäť o čosi jednoduchšia. Okrem e-mailových a telefonických kontaktov môžu občania mesta od decembra 2020 využívať špeciálne **schránky dôvery**. Samospráva vníma, že takáto forma komunikácie je najmä pre starších ľudí prijateľnejšia a dostupnejšia. Vedenie mesta sa preto rozhodlo priblížiť k občanovi. **Verejnosť môže do schránky odovzdať svoje nápady či podnety na zlepšenie činnosti a služieb v meste. Schránky dôvery boli zriadené aj na prijímanie postrehov od občanov, pripomienok, kritiku, alebo prípadnú pochvalu.** Umiestnené boli pri vchode do rímskokatolíckeho kostola sv. Antona Pustovníka v Spišskej Belej a tiež pri kostole sv. Anny v mestskej časti Strážky. Povereným zamestnancom mesta sú obe schránky v pravidelných intervaloch kontrolované a ich obsah vyberaný. Podnety sa následne dostávajú do rúk kompetentným adresátom.

Ďakujeme občanom, ktorí majú záujem zlepšovať život v meste.

Ing. Anna Mlaková,
oddelenie sociálnych vecí

Stredoeurópsky deň stromov

Tradícia *Dňa stromov* vznikla v roku 1872 na podnet Juliusa Sterlinga Mortona v americkom štáte Nebraska, ktorý bol zástancom myšlienky, že prítomnosť stromov v okolí zlepšuje klímu ako aj pôdne vlastnosti. Postupne sa myšlienka osláv *Dňa stromov* rozšírila do celého sveta s cieľom pripomenúť si dôležitosť a význam stromov pre život. Okrem toho, že produkujú kyslík, sú domovom pre množstvo živočíchov, poskytujú tieň, potravu aj liečivá. Drevo s úplnou samozrejmosťou využívame na oheň, ale aj na výrobu nástrojov či ako stavebný materiál. **Dreviny sú významným krajinotvorným a kompozičným prvkom a patria medzi najstaršie a najdlhovekejšie organizmy na našej planéte. Zaslúžia si preto náš obdiv a ochranu.**

42. ročník akcie Čisté hory

V sobotu 26. septembra 2020 organizovali Štátne lesy Tatranského národného parku spoločne so Správou Tatranského národného parku a Správou Pieninského národného parku tradičné podujatie **Čisté hory**. Aj napriek nepriaznivému, daždivému počasiu sa akcie zúčastnilo 244 dobrovoľníkov, ktorí spolu vyzbierali 78,5 kilogramov odpadkov. Vo vreciach sa objavovali prevažne obaly od potravín, plastové i sklenené fľaše, papierové obrúsky a cigaretové ohorky, ale aj rúška, ktoré sa doteraz medzi vyzbieraným odpadom nenachádzali.

V rámci tzv. predtermínov sa do akcie Čisté hory zapojilo ďalších 124 dobrovoľníkov, ktorí vyzbierali dokopy 38 kilogramov odpadu. Záujem prejavili najmä školy. **Pochvalu si zaslúžia aj deti a pedagógovia z *Centra pre deti a rodinu Spišská Belá*, ktorí vyčistili park v Tatranskej Lomnici, odkiaľ vyniesli približne 25 kilogramov odpadkov.**

Jesenná deratizácia sídlisk

Mesto Spišská Belá zabezpečilo prostredníctvom spoločnosti Deratox Bio dňa 06. októbra 2020 odborne realizovanú deratizáciu okolia bytoviek na sídlisku Družstevná a Mierová. Regulácia hlodavcov s vysokou reprodukčnou schopnosťou bola vykonaná aj pri bytových domoch na Petzvalovej ulici. Samospráva realizuje deratizáciu verejných priestranstiev preventívne, nakoľko vývojový cyklus myšovitých hlodavcov je veľmi rýchly a pri vhodných podmienkach hrozí reálne nebezpečenstvo ich premnoženia.

Dažďová kanalizácia za sídliskom Mierová

Predtým ako Mesto Spišská Belá začne rekonštruovať miestnu komunikáciu medzi sídliskom Mierová a Hviezdoslavovou ulicou, dobuduje v tejto časti ešte dažďovú kanalizáciu. Do tejto infraštruktúry sa zavedú zrážkové vody z miestnej komunikácie a čiastočne aj z priľahlých stavebných objektov. Nová kanalizačná sieť bude pozostávať zo 180 metrov kanalizačných rúr do priemeru 200 mm. Súčasťou stavby budú aj dažďové vpuste spolu so šachtami a samotné zaústenie novej dažďovej kanalizácie do existujúcej dažďovej kanalizácie. K rekonštrukcii miestnej komunikácie s parkoviskom samospráva pristúpi v roku 2021. Povrchová úprava parkoviska bude z vegetačných tvárnic.

Mestská polícia zameraná na odpady

Príslušníci Mestskej polície v Spišskej Belej v období od apríla do septembra 2020 **vykonávali intenzívne monitorovanie stojísk kontajnerov na odpad, nakoľko tu dochádza k častému porušovaniu platnej legislatívy**. Všeobecne záväzné nariadenie mesta o nakladaní s odpadmi okrem iného napr. zakazuje znečisťovať stanovištia zberných nádob a ich okolie, uložiť alebo ponechať komunálny odpad na inom mieste ako na mieste na to určenom, či ukladať do zberných nádob určených na triedený zber komunálneho odpadu zložku, pre ktorú nie je zberová nádoba určená (a to vrátane objemného odpadu príslušnej komodity).

Kontroly prebiehali vlastnou činnosťou príslušníkov mestskej polície počas peších pochôdzok a vozidlových patrol, s použitím fotopascí a tiež zachytením pomocou mestského kamerového systému. Mestská polícia je totiž oprávnená využívať zvukové, obrazové alebo iné záznamy spracúvané v súlade s osobitným predpisom na plnenie jej úloh a na zaznamenávanie priebehu jej činnosti alebo zákroku. V priebehu monitorovania neoprávnených činností na úseku odpadového hospodárstva príslušníci mestskej polície **zistili viac ako 70 priestupkov**, za ktoré boli vinníci potrestaní. Cieľom kontrol nebolo trestanie občanov, ale najmä dosiahnutie zmeny ich správania. Negatívny obraz v okolí stojísk kontajnerov na odpad je dlhodobo neudržateľný. Pracovníkmi Verejnoprospešných služieb mesta je takmer denne realizované čistenie týchto miest s odvozom zozbieraného odpadu na Riadenú skládku odpadov v Spišskej Belej.

Aj k umiestňovaniu triedeného odpadu treba pristupovať s rozumom. Napríklad nadrozmerné krabice nepatria nad modrú zbernú nádobu, alebo vedľa nej. Takto umiestnený odpad môže napr. odfúknuť vietor, alebo ho môžu znehodnotiť zrážky. Objemný odpad je možné celoročne bezplatne odovzdávať na zbernom dvore v areáli Mestského podniku Spišská Belá, s. r. o., na Továrenskej ulici, kde sa jednotlivé druhy komunálneho odpadu zhromažďujú oddelene. Upozorňujeme, že **triedenie odpadu a jeho správne umiestňovanie do príslušných zberných nádob už dávno nie je na dobrovoľnej báze, ale v zmysle zákona o odpadoch je povinnosťou každého občana!**

Víťazný projekt Nadácie COOP Jednota – Do formy na čerstvom vzduchu

Počas septembra 2020 mali obyvatelia mesta možnosť hlasovať v predajni COOP Jednota v Spišskej Belej za jeden z troch projektov predložených v rámci výzvy **Nadácia COOP Jednota**. 4. ročník *Programu na podporu lokálnych komunít* v Spišskej Belej ponúkol na hlasovanie nasledovné projekty:

- projekt Mesta Spišská Belá – *Do formy na čerstvom vzduchu* – prvky street workoutu na cvičenie s vlastnou váhou v športovom areáli Základnej školy J. M. Petzvala,
- projekt Základnej školy M. R. Štefánika – *Multifunkčná učebňa v prírode* – zelená učebňa ako interaktívny prvok pre environmentálnu výchovu v areáli Základnej školy M. R. Štefánika,
- projekt Združenia pre rozvoj horskej cyklistiky – *Obnova cykloznačenia 2020*.

Víťazným zámerom, ktorý Nadácia COOP Jednota podporí finančnou čiastkou 6000 eur sa vďaka hlasom zákazníkov predajne COOP Jednota v Spišskej Belej stal projekt *Do formy na čerstvom vzduchu*. Je to dôkazom toho, že popularita funkčného tréningu, pri ktorom sa využíva hmotnosť vlastného tela neustále narastá. Cieľom projektu je vybudovanie workoutového ihriska na podporu zdravého životného štýlu, rozvíjanie fyzickej zdatnosti a budovanie vzťahu k fyzickej aktivite. Ďakujeme za vaše hlasy.

Vyžrebovanie súťaže o Ihrisko Žihadielko

V januári 2020 sa v našom meste spustilo hlasovanie o **Ihrisko Žihadielko** od spoločnosti LIDL. Do súťaže o vybudovanie ihriska bolo zapojených 93 miest a obcí z celého Slovenska. Hoci sa internetové hlasovanie začalo v našom meste s menším oneskorením, napriek tomu sa mesto Spišská Belá prebojovalo na krásne 15 miesto s počtom 281 449 hlasov. Je to obdivuhodný výkon, za ktorý obyvateľom mesta samospráva ďakuje. Do každodenného hlasovania o Ihrisko Žihadielko sa zapojilo 389 hlasujúcich zo Spišskej Belej, ale podporu mesto malo aj v niektorých okolitých obciach a mestách.

Napriek veľkej snahe sa žiaľ nepodarilo získať Ihrisko Žihadielko do Spišskej Belej. Vedenie mesta chcelo nejakým spôsobom motivovať a zároveň aj odmeniť aktívnych hlasujúcich. Paralelne bola preto v našom meste vyhlásená súťaž o rôzne zaujímavé ceny. Na zapojenie sa do nej bolo potrebné splniť niekoľko podmienok.

Pôvodný termín losovania tejto súťaže bol za prítomnosti verejnosti stanovený na 02. marca 2020. Kvôli nepriaznivej epidemiologickej situácii sa tento termín niekoľkokrát presúval. Napokon sa mesto rozhodlo pristúpiť k online žrebovaniu.

V stredu **28. októbra 2020 o 14.00 hodine** sa na Facebookovej stránke mesta Spišská Belá konečne spustilo „živé“ vysielanie. Záznam prenosu je stále možné si pozrieť na oficiálnej facebookovej stránke mesta. Toto hlasovanie sa uskutočnilo za účasti primátora mesta Jozefa Kunu, Ing. Veroniky Ivančákovej a IT technika Mgr. Mareka Podolinského, ktorý zabezpečoval plynulý priebeh online vysielania.

O **čo** sa teda súťažilo a **kto** tieto ceny do súťaže mestu venoval?

- **Darčekové predmety Mesta Spišská Belá**
- **Darček od Bicykle Kostka Spišská Belá**
- **Darčekový poukaz na tortu od cukrárne Fantázia Spišská Belá**
- **Darčeková sada vecí pre celú rodinu od EXES – športové oblečenie Huncovce, pán Kravárik**
- **Darčekové tašky od spoločnosti Fega Frost, s. r. o. Kežmarok**
- **Darček od Pivovaru Tatras Poprad**
- **Darčekový poukaz na tortu od cukrárne Nostalgia Spišská Belá**
- **Darčekový balík od Dekór Ján Mešár**
- **Darček od firmy LUMI – Michal Pitoňák Spišská Belá**
- **5x celodenný vstup do Aquacity Poprad**
- **Darčekový balík od Papiernictva Naty Spišská Belá, pani Andrášová**
- **Darčekový poukaz na víkendový pobyt na chate Poľana**
- **Darček od Renova Spišská Belá**
- **Darčeková taška od spoločnosti Hengstler, s. r. o.**
- **Darčeky od spoločnosti C.I.M.A. Slovakia**
- **Darčeková sada od Farby – Laky Spišská Belá**
- **Darčekový poukaz na víkendový pobyt na chate Plesnivec**
- **Darčeková taška od VÚB, a.s., Poprad**
- **Hasiaci prístroj od Livonec Spišská Belá**
- **5x voucher na Chodník korunami stromov v Bachledovej doline – Ždiar**
- **Darček od spoločnosti PRVÁ – SK**
- **Darčekový poukaz na víkendový pobyt na chate Kardolína**
- **Darčekový poukaz na víkendový pobyt na chate Rauš**
- **5x SKI PASS od Bachledova dolina SKI & SUN**
- **Darčekový balík od kancelárskych potrieb Lapšanský**
- **Darčekový poukaz na nákup tovaru v hodnote 100 € od Tatrametal Poprad**
- **Darčekový poukaz na nákup tovaru v hodnote 150 € od Flordekor Spišská Belá**
- **Rodinný víkendový pobyt v krásnom prostredí Belianskych Tatier v Hoteli Magura v Ždiari**
- **Spredu plnená práčka od spoločnosti Whirlpool Poprad**
- **Špeciálne prekvapenie v podobe Tandemového letu od Paragliding klub Spišská Belá, darčekový balíček od BOP, a. s. Poprad, a darčeková taška od Fresh Spišská Belá**
- **Bonusová cena 1 000 € od rôznych sponzorov**

Všetci, ktorí splnili podmienky boli zaradení do žrebovania, ktoré malo tiež svoje pravidlá. Jedným z nich bolo napríklad, že každý hlasujúci mohol z dôvodu spravodlivého prístupu vyhrať iba jeden krát. Do boja o bonusovú cenu **1 000 €**, boli však opäť zapojení všetci hlasujúci. Výhercovia boli kontaktovaní prostredníctvom oficiálnej stránky mestského Facebooku. Hlasujúcim aj sponzorom ďakujeme a víťazom srdečne blahoželáme!

Súťaž o veselé detské ihrisko

Mesto Spišská Belá sa zapojilo do súťaže o veselé detské ihrisko v hodnote 36 000 eur od spoločnosti PLAYSYSTEM, s. r. o., ktorá už 15 rokov vyrába certifikované detské ihriská. O bezpečné a inšpiratívne detské ihrisko sa tento raz nesúťaží hlasovaním, ale žrebovaním. Výherné detské ihrisko je navrhnuté na ploche 18 x 12 metrov a jeho hracie prvky budú z odolných materiálov. Vyhlasovateľ súťaže vyžrebuje výhercu spomedzi registrovaných súťažiacich začiatkom roka 2021. Držme si palce!

PLAYSYSTEM®
VESELÉ DETSKÉ IHRISKÁ

Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?

Neobyčajný príbeh obyčajnej krabice od topánok, ktorý začal písať svoje historické čaro pred troma rokmi.

Hlavnými iniciátormi tohto krásneho projektu sú Janka Galatová a Silvia Slobodová, ktoré začali pomáhať osamelým seniorom v skromných podmienkach a dnes je z tejto malej výzvy na Facebooku celoslovenská pomoc, ktorá sa šíri naprieč celým internetom.

Pôvodná skupina s názvom **Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?** mala na začiatku približne 750 členov. Dnes už ich počet presahuje takmer 19-tisíc.

V prvý rok tohto projektu sa vyzbieralo niečo okolo 1 000 krabíc, čo na začiatok vyzeralo veľmi sľubne. Hneď ďalší rok 2019 priniesol ešte väčšie prekvapenie, a to v podobe vyzbieraných 22 000 krabíc.

Tento „krabičkový“ projekt spája ľudí z celého Slovenska a seniorom v zariadeniach sa krabičky odovzdávajú na Vianoce. Do tohto projektu sa mohol zapojiť ktokoľvek či už školy, škôlky, firmy alebo aj jednotlivci.

Iniciátorkou, resp. kontaktnou osobou tohto projektu v Spišskej Belej sa stala pani Gabriela Badovská s dcérou Martinou Halčínovou. V našom meste prebieha táto akcia druhý rok a krabičky sa zbierajú pre Strážky, Spišskú Starú Ves a Kežmarok. Iniciátori tejto akcie pre naše mesto dúfajú, že sa im podarí do budúcna zastrešiť ešte viac domovov pre seniorov ako doteraz.

Hlavnou myšlienkou tohto neobyčajného a nádherného projektu je, aby bolo potešených čo najviac seniorov, ktorí nemajú vlastné rodiny či domovy, a preto nečakajú žiadne darčeky pod vianočným stromčekom a aby sa počas najkrajších sviatkov v roku necítili sami.

Lístky na Chodník korunami stromov

Vzhľadom na negatívny vývoj pandemickej situácie na Slovensku i v okolitých krajinách sa vedenie mesta Spišská Belá rozhodlo, že tohtoročné lístky na *Chodník korunami stromov* sa budú distribuovať verejnosti až počas budúceho roku 2021, ak to epidemiologická situácia dovolí.

Mesto Spišská Belá uzatvorilo v roku 2018 nájomnú zmluvu so spoločnosťou IMMOBAU s.r.o., ktorá je zverejnená na webovom sídle mesta a na základe ktorej nájomca ako jednu z úhrad nájomného každý rok vystaví 1 000 ks jednorazových vstupov pre obyvateľov Spišskej Belej na *Chodník korunami stromov* v Bachledovej doline. Distribúcia týchto lístkov pre občanov mesta prebehla už dvakrát - v rokoch 2018 a 2019. Spolu sa rozdalo už 2 000 lístkov pre občanov mesta Spišská Belá.

Tento rok sa v rámci dodržiavania opatrení proti šíreniu ochorenia Covid-19 vedenie mesta rozhodlo posunúť distribúciu lístkov na neskôr.

Vzhľadom k tomu, že lístky majú neobmedzenú platnosť obyvatelia mesta o nič neprídu. **Budúci rok** teda **mesto rozdá až 2 000 lístkov a tým poteší rovnaký počet obyvateľov nášho mesta naraz**. Vedenie mesta sa ospravedlňuje a zároveň žiada o pochopenie. V súčasnej neistej situácii je predsa potrebné uchrániť obyvateľov nášho mesta a ich rodiny pred rizikom nakazenia koronavírusom.

Originálny regionálny produkt SPIŠSKÉ ZEMIAKY

Slovenskí výrobcovia vyprodukovali v roku 2019 spolu 194-tisíc ton zemiakov a v roku 2020 boli na Slovensku následne zemiaky vysadené na ploche približne 7 200 hektárov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom ide o takmer 10 % úbytok. Až jedna tretina sa pritom týka neregistrovaných výrobcov, malých pestovateľov či záhradkárov, kde má na výšku produkcie významný vplyv počasie, úroveň agrotechniky a najmä chýbajúce vhodné uskladňovacie kapacity. Tieto skutočnosti vyvolávajú pri celkovej bilancii produkcie zemiakov v kontexte budúcnosti určitú neistotu.

V rámci niekoľkoročnej realizácie projektu *Spišský zemiakarský jarmok* vznikol jedinečný regionálny produkt ***Spišské zemiaky***. Kultúrno - spoločenské podujatie začalo v Spišskej Belej písať svoju históriu už pred 17 rokmi – teda v dobe, kedy domácich zemiakov bolo na Slovensku ešte dosť. Spotrebitelia aj záhradkári v tom období poznali najmä zemiaky veľké, malé, biele a červené. Platili varné typy A, B, C a ešte aj D – zemiaky vhodné pre priemyselné spracovanie, na škrob. Práve začiatkom druhého milénia miestni a regionálni výrobcovia zemiakov spolu s Mestom Spišská Belá a hlavnou odrodovou skúšobňou – Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym – organizovali pre verejnosť kultúrno-spoločenské a náučné podujatie o zemiakoch. Koncom septembra tak každoročne organizátori Spišského zemiakarského jarmoku pripravovali aj seminár o zemiakoch. Žiaľ v roku 2020 kvôli pandémii nebolo možné jarmok so seminárom realizovať.

Tradičnou súčasťou jarmoku sa stala súťaž o najkrajšiu odrodu zemiakov tzv. *Miss odroda*. Na výbere spomedzi registrovaných odrôd sa podieľajú samotní účastníci jarmoku. Najťažšie zemiakové hľuzy dopestované záhradkármi súťažia v kategórii *O najväčší zemiak*. A zo vzoriek prihlásených do súťaže *O najchutnejší zemiak* sa počas jarmoku taktiež každoročne vyberá víťaz. Práve senzorickými skúškami zemiakov po uvarení je možné objektívne oceniť kvalitu odrôd zemiakov. V roku 2018 vznikol certifikačný orgán – Záujmové združenie Spišské zemiaky, ktorý najkvalitnejším a najchutnejším partiám odrôd konzumných zemiakov zo Spiša prideľuje na ochranu označenia pôvodu výrobku ochrannú známku *Spišské zemiaky*. Certifikácia regionálneho produktu kvality Spišské zemiaky pozostáva z niekoľkých krokov – od vypísania žiadosti výrobcom z regiónu Spiš, cez odber vzoriek a senzorické skúšky, až po vystavenie a odovzdanie certifikátu. Minimálna dávka na certifikáciu predstavuje 20 ton konzumných zemiakov. Je všeobecne známe, že na Spiši sú najvhodnejšie klimatické podmienky pre úspešnú produkciu zemiakov. Treba preto veriť, že v budúcnosti nedôjde k jej výraznejšiemu úbytku.

Reklamné predmety mesta

Mesto Spišská Belá je členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu (OOCR) Tatry – Spiš – Pieniny už niekoľko rokov. Každý rok mesto platí organizácii OOCR členské, ktorého výška je podmienená počtom obyvateľov. Časť tohto príspevku je vyčlenená pre kultúrne a spoločenské akcie mesta.

Nakoľko situácia tohto roku nedovolila mestu usporiadať ani jedno z tradičných podujatí ako sú napríklad ***Dni mesta Spišská Belá*** či ***Spišský zemiakarský jarmok***, ktorý sa stal už symbolom Spišskej Belej, organizácia OOCR z príspevku na kultúrne a spoločenské akcie pre mesto preto vyčlenila príspevok vo výške 95 % z členského, ktoré samospráva minie na nákup reklamných predmetov. Tie budú následne k dispozícii v priestoroch Regionálneho turistického a informačného centra v Spišskej Belej (RTIC).

Okrem populárnych a medzi obyvateľmi mesta obľúbených **tričiek „SRDCOM BELANČAN“** či magnetiek s obrazkom mesta Spišská Belá pribudnú teda do mestského RTIC aj nové reklamné predmety.

O aké reklamné predmety bude mesto obohatené?

Noviniek bude hneď niekoľko! Prvou a snáď v budúcnosti obľúbenou novinkou v Regionálnom turistickom a informačnom centre bude pôsobivý keramický hrnček s motívom „SRDCOM BELANČAN“. Ďalším z doplnených reklamných predmetov bude športový batoh vyrobený z ekologickej bavlny s potlačou. Novinkou bude živicová magnetka a živicová kľúčenka. Nepochybne veľkým prekvapením bude praktický darček v podobe drevenej dosky na krájanie s gravírovaným logom „SRDCOM BELANČAN“. Mesto Spišská Belá sa taktiež bude môcť pýšiť krásnym dáždnikom s vlastným logom, šiltovkou, alebo aj praktickou a ľuďmi často vyhľadávanou multifunkčnou šatkou s motívom mesta.

Všetky tieto nové reklamné predmety museli prejsť riadnym verejným obstarávaním pod hlavičkou OOCR. Keďže na spolupráci sa podieľala aj Oblastná organizácia cestovného ruchu so sídlom v Kežmarku, niektoré predmety budú poskytnuté aj tejto organizácii. Tu budú reklamné predmety použité pre potreby OOCR pri rôznych súťažiach, na výstavách cestovného ruchu alebo na sociálnych sieťach. Nie všetky reklamné predmety sa budú môcť dať zakúpiť. Niektoré z nich budú slúžiť len na nekomerčné účely.

Spomínané reklamné predmety sa do RTIC v Spišskej Belej dostanú začiatkom roka 2021 o čom budú obyvatelia nášho mesta včas informovaní.

Bezpečné nákupy aj v našom meste

Pred obchodom Sintra na Ul. 1. Mája boli začiatkom novembra 2020 realizované úpravy s presunom lavičky a stojanov na bicykle. Vznikol tak priestor pre **umiestnenie Alzaboxu** na vyzdvihnutie tovaru zakúpeného v e-shope. K hlavným výhodám takéhoto nakupovania patrí:

- bezpečnosť – ideálne pre zákazníkov, ktorí preferujú bezkontaktné vyzdvihnutie,
- dostupnosť – sú k dispozícii 24 hodín, 7 dní v týždni,
- rýchlosť – tovar je vyzdvihnuteľný behom chvíľky bez čakania v rade.

Aktuálne informácie o čase doručenia zákazník získa už pri výbere tovaru a doručený balíček je potrebné si z boxu vyzdvihnúť 2 dni od doručenia. V opačnom prípade sa objednávka stornuje a vracia sa späť. Alzabox je nepretržite strážený alarmom a kamerovým systémom. Do pozornosti zároveň dávame, že v našom meste je v priestoroch Autoumyvárne na Ul. SNP č. 23 a tiež v predajni Textilu na Ul. Zimná č. 5 zriadená aj **Zásielkovňa**, do ktorej je tovar zakúpený cez e-shop doručovaný už do druhého dňa a vyzdvihnutie je veľmi rýchle.

Kalendár športových, kultúrnych a spoločenských podujatí Mesta Spišská Belá na 1. polrok 2021

• V rámci opatrení kvôli šíriacej sa nákaze COVID-19 je tento Kalendár športových, kultúrnych a spoločenských podujatí Mesta Spišská Belá na 1. polrok 2021 len priebežný a informatívny. Neobsahuje konkrétne dátumy, iba mesiace, v ktorých by sa dané akcie mali uskutočniť, ak to situácia okolo pandémie dovolí. 2. polrok kalendára podujatí 2021 bude uverejnený v nasledujúcom čísle Spišskobelianskeho spravodaja.

JANUÁR (01.01.2021 – 31.01.2021)
• Tenisový turnaj ED CUP – vo štvorhre mužov
• Slávnosť sv. Antona Pustovníka – patróna mesta
• Pietna spomienka na Oslobodenie mesta počas 2. sv. vojny (76. výročie)
• Novoročná bezpečnostná jazda – automobilová orientačná súťaž pre rodičov s deťmi – usporadúva AUTOMOTOKLUB Spišská Belá
• Futbalový turnaj dorastencov (spoluorganizuje MŠK Slavoj Sp. Belá)

FEBRUÁR (01.02.2021 – 28.02.2021)
• „Miss bábika" – súťaž v speve slovenskej uspávanky a ľudovej piesne
• Valentínska kvapka krvi
• Súťaž v jazde zručnosti „O pohár primátora mesta Spišská Belá" – usporadúva AUTOMOTOKLUB
• Hauskonzert

MAREC (01.03.2021 – 31.03.2021)
• Turnaj v bedmintone dospelých (amatérov) – telocvičňa Moskovská
• Medzinárodný týždeň knižníc – súbor aktivít mestskej knižnice
• Slovenčina moja, krásne ty zvuky máš – súťaž v prednese poézie a prózy
•Jarná bezpečnostná jazda - automobilová orientačná súťaž pre rodičov s deťmi – usporadúva AUTOMOTOKLUB Spišská Belá
• Verejný žiacky koncert
• Deň učiteľov – slávnostná akadémia
• Hokejový turnaj o Pohár primátora mesta Spišská Belá (hokejový štadión v Poprade)
• Slávnostné obrady uvítania detí do života a prijatie jubilantov

APRÍL (01.04.2021 – 30.04.2021)
• Volejbalový turnaj amatérov o Pohár primátora mesta
• Obvodná súťaž „Beliansky slávik" – súťaž v speve ľudových piesní
• Koncert učiteľov
• Súťaž v jazde zručnosti „O pohár primátora mesta Spišská Belá" – usporadúva AUTOMOTOKLUB Spišská Belá

MÁJ (01.05.2021 – 31.05.2021)
• Svätofloriánska slávnosť (hasičská slávnosť)
• 07.05.2021 (piatok) – Pietna spomienka na Deň víťazstva nad fašizmom
• 09.05.2021 (nedeľa) – Deň matiek – kultúrne pásmo v kinosále
• 16.05.2021 (nedeľa) – Beliansky majáles (pri Belianskom rybníku)
• Koncert a výstava absolventov 1. časti prvého stupňa základného štúdia hudobného odboru
• Automobilová orientačná súťaž pre rodičov s deťmi, začiatočníkov aj pokročilých – Rally Majáles Štrba – usporadúva AUTOMOTOKLUB Spišská Belá
• Challangeday – Medzinárodný deň pohybu
• Hauskonzert – rodiny

JÚN (01.06.2021 – 30.06.2021)
• 04.06.2021 – 06.06.2021 (piatok – nedeľa) – **DNI MESTA SPIŠSKÁ BELÁ** - Oslava 750. výročia udelenia mestských práv Spišskej Belej
• Firemné športové dni – športové turnaje a súťaže pre zamestnancov firiem zo Spišskej Belej a okolia
• Regionálne hasičské preteky „O putovný pohár primátora mesta"
• Junior CUP – žiacky futbalový turnaj „O pohár primátora mesta"
• Primátorská kvapka krvi
•Absolventský koncert ZUŠ a Záverečný koncert orchestra a speváckeho zboru ZUŠ
• Koncert tanečnej kapely a tanečného odboru ZUŠ
• Jánske blato 2021
• Koncert ľudovej kapely ZUŠ
• Kaštieľne hry Strážky 2021
• Súťaž v jazde zručnosti „O pohár primátora mesta Spišská Belá – usporadúva AUTOMOTOKLUB
• Ocenenie najlepších žiakov základných škôl a ukončenie dochádzky detí v materskej škole
• Slávnostné obrady uvítania detí do života a prijatie jubilantov

Rok 2021	Mesiac	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
						1	2	3
		4	5	6	7	8	9	10
	január	11	12	13	14	15	16	17
		18	19	20	21	22	23	24
		25	26	27	28	29	30	31
		1	2	3	4	5	6	7
plasty		8	9	10	11	12	13	14
	február	15	16	17	18	19	20	21
		22	23	24	25	26	27	28
		1	2	3	4	5	6	7
		8	9	10	11	12	13	14
	marec	15	16	17	18	19	20	21
		22	23	24	25	26	27	28
papier		29	30	31				
					1	2	3	4
		5	6	7	8	9	10	11
	apríl	12	13	14	15	16	17	18
sklo		19	20	21	22	23	24	25
		26	27	28	29	30		
							1	2
		3	4	5	6	7	8	9
	máj	10	11	12	13	14	15	16
kovy		17	18	19	20	21	22	23
		24	25	26	27	28	29	30
		31						
			1	2	3	4	5	6
		7	8	9	10	11	12	13
bioodpad	jún	14	15	16	17	18	19	20
		21	22	23	24	25	26	27
		28	29	30				

Mesiac	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
				1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11
júl	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	
							1
	2	3	4	5	6	7	8
august	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30	31					
			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
september	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30			
					1	2	3
	4	5	6	7	8	9	10
október	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	31
	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
november	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30					
			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
december	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		

Spišskobelianský spravodaj - Občasník vydáva Mesto Spišská Belá, Petzvalova 18, Spišská Belá, IČO: 00326518. Adresa redakcie: Regionálne turistické informačné centrum, Petzvalova 17, Spišská Belá. Kontakt: tel.: 052 4680 520, e-mail: spravodaj@spisskabela.sk. ISSN: 1339-1534. Registračné číslo: EV 3567/09, tematická skupina: A11. NEPREDAJNÉ. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame.